Societas pro fauna et flora fennica.

Genmäle

med anledning af

Sällskapets Pro Fauna et Flora Fennica

Notiser

Häft. V och VI

af

TH. M. FRIES.

Quid est ipsa veritas nisi demolitio continua errorum?

W. NYLANDER.

UPSALA
EDQUIST & BERGLUND. 1862

MISSOURI BOTANICAL
GARDEN LIBRARY

Till Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica!

I de tvenne sednast utkomna häftena af Sällskapets Notiser har jag och mina arbeten af Prof. Nylander blifvit gjorda till föremål för kritiker, som, om de vore sanna, utan tvifvel skulle komma mig att framstå inför nämnda tidskrifts läsare ej blott såsom en oduglig författare utan äfven rent af såsom en föraktlig och ohederlig menniska. Ehuru jag ingalunda är ovan att på dylikt sätt blifva från nämnda håll anfallen, så måste jag dock tillstå, att denna gång beskyllningarne öfverträffat allt, hvarför jag hittills varit utsatt, och då detta skett inför en publik, hvaraf största delen utan tvifvel ej kan taga kännedom om mina klandrade skrifter, så har jag ansett mig nödsakad att närmare belysa dessa tillvitelser. Att detta ej sker förr än nu, efter någon tids förlopp, är förklarligt derigenom, att jag först nyligen, hemkommen från en utländsk resa, haft tillfälle att taga dessa Prof. N:s opera i skärskådande.

I främsta rummet bland dessa angrepp måste jag sätta det anförande af Prof. Edv. Walmstedt till Filosofiska Fakultetens i Upsala protokoll af den 15 Maj 1861, hvilket "hufvudsakligen och på ett högst ovanligt sätt sysselsätter sig med Professorn i Botanik vid Helsingfors Universitet", såsom Prof. N. mycket riktigt förklarar. Sannt är det väl, att Professor Walmstedt — och ej Prof. Nylander — här uppträder såsom författare, men å andra sidan har Prof. N. helt och hållet iklädt sig den moraliska ansvarigheten, i det han framdragit detta anförande ur Filosofiska Fakultetens protokoller, der det väl annars kommit att, glömdt eller okändt, blifva begrafvet, samt genom trycket befordrat det till en större publiks kännedom, utan att med ett enda ord reservera sig mot de rent

af oriktiga uppgifter och falska beskyllningar, hvaraf det är uppfylldt, — uppgifter och beskyllningar, som hos en Mineralogiæ Professor, som, mig veterligen, aldrig sysselsatt sig med hithörande ämnen, kunna finna en förklaring, om ock ej fullt ursäktas, men som deremot med Prof. N:s sak-kännedom måste antagas vara af honom fullt gillade och adopterade. I denna min uppfattning styrkes jag än mer genom en s. k. "Motreservation" af Prof. N. i Helsingfors' Litteraturblad 1861 №. 12, der han med anledning af detta anförande försäkrar Prof. W. "vara till opartiskhet, moderation och sakkunnighet öfverlägsen Professorn i Botaniken", ett yttrande, som onekligen förefaller något egendomligt, då nämnda anförande egentligen blott behandlar "Mag. Fries' förhållande till Professor Nylander", hvilken sistnämnde således upphäfver sig till domare i egen sak.

En närmare granskning af Prof. W:s anförande bevisar dessutom en högst ovanlig öfverensstämmelse, äfven i flera små enskildheter, mellan detsamma och Prof. N:s kritiker af mina arbeten i sjette häftet af Sällskapets Notiser och Tidskriften Flora *1861 №. 9, så att det ena ofta tyckes vara blott ett echo af det andra. Och då man väl ej kan antaga, att Prof. N. är den, som låtit sig af Prof. W. inspireras, så ligger den förmodan nära till hands, att denne sednare till en ej obetydlig del från nämnda ställen hemtat skälen för sina oblida omdömen, hvarigenom han blifvit förledd till en orättvis dom. Afven ur den synpunkten anser jag Prof. N. — åtminstone till en stor del — vara skyldig att bära ansvaret för nämnda yttrande.*

Utom detta nu anförda angrepp mot mig och mina skrifter finnas andra, dels i sjette häftet i form af en recension af min disputation: Genera Heterolichenum Europæa recognita, *dels såsom ett bihang till den i femte häftet införda* Prodromus Lichenographiæ Scandinaviæ, *hvilken dessutom på många ställen innehåller anmärkningar och beskyllningar, rigtade mot mig. Som emellertid Prof. N. ansett dessa vara af den vigt och betydelse, att han i tyska tidskriften* Flora *låtit aftrycka största delen deraf, och då en fortsatt skriftvexling derstädes*

under förra årets lopp mellan oss egt rum, så tager jag mig friheten att blott dit hänvisa dem, som derom önska taga närmare kännedom. Som dock i Sällskapets Notiser finnas några flera anmärkningar mot mina skrifter, så anser jag mig här i korthet böra bemöta dessa.

Enligt en allmänt antagen regel skulle jag visserligen anse mig af Sällskapet ega rätt att fordra, att dessa mina svar på angrepp, som blifvit i Sällskapets Notiser införda, äfven erhölle plats på samma ställe, men då jag fullt gillar Prof. N:s flera gånger upprepade ord: "nil est stupidius quam res personales ambitiosasve scientiæ immiscere velle", *och då jag mer än väl vet, att Sällskapets tillgångar bättre kunna användas, har jag låtit särskildt trycka detta bihang till Sällskapets Notiser, blott anhållande, att detsamma måtte utdelas till dem, som erhållit ifrågavarande häften af Sällskapets Notiser, på det att kommande häften måtte, fria från alla personligheter, kunna innehålla afhandlingar af blott rent vetenskapligt värde och innehåll.*

Slutligen får jag blott tillägga, att, alldenstund jag ej anser sanningen deraf bero eller bevisas, att man sist yttrar sig i frågan, det ingalunda är min afsigt att förlänga denna strid genom några genmälen på svar, som från Prof. Nylanders sida väl ej komma att uteblifva, utan jag öfverlemnar domen i tvisten oss emellan till sak-kunniges opartiska afgörande.

Upsala den 15 Mars 1862.

TH. M. FRIES.

I.

Då Filosofiska Fakulteten i Upsala den 15 sistl. Maj skulle till bedömande upptaga de tvenne afhandlingar, som jag och en af mina medsökande till den lediga adjunkturen i Botanik såsom specimina för erhållande af nämnda plats utgifvit, uppträdde äfven Professorn i Mineralogie och Geologie Fil. D:r Edv. Walmstedt med ett längre anförande, som väl är egnadt att i mer än ett afseende väcka förvåning. Dess rätta halt och värde hoppas jag skall för hvarje opartisk person lätt framstå genom den närmare belysning deraf, som jag nu går att lemna.

Herr Professor W:s anförande till Fakultetens protokoll öfverraskade mig, då jag först erhöll detsamma, genom den fullkomliga motsats i tonen, som genomgår dess begge hälfter: under det att den förra, afhandlande Docenten Zetterstedts disputation, endast andas välvilja och belåtenhet, så är den sednare, som har min disputation till föremål, så fullkomligt motsatsen dertill, att man lätt skulle kunna vara frestad att antaga, det dessa tvenne delar ej kunna vara af samma person författade. Denna skärpa och bitterhet i omdömet om min afhandling gifver åt hela anförandet karakteren af en stridskrift; huruvida en sådan är på sin plats i Filosofiska Fakultetens protokoller, tillhör ej mig att afgöra, men dölja vill jag dock ej, att det förefaller mig hafva varit ridderligare handladt, om dessa svåra beskyllningar af Prof. W. blifvit framställda under disputations-akten, hvilken (om jag ej alltför mycket missminner mig) han hel och hållen, äfven då extra-opponenter inbjödos, bevistade. Enligt min uppfattning af saken, hade det varit rigtigare handladt att på denna plats angripa ett arbete, om hvilket, såsom Prof. W. sjelf förklarar,

han genast vid dess erhållande fattade ett omdöme, än att anfalla dess författare, under det att denne vistas i främmande land, skild från sina böcker, samlingar och anteckningar, och då han måhända kunnat vara urståndsatt att om det förklenande omdömet erhålla någon fullständig underrättelse, förrän den fråga, vid hvilkens bedömande hans yttranden naturligtvis borde tagas i öfvervägande, redan blifvit afgjord. Att resultatet ej blef öfverensstämmande med hans åsigter, utan att hvarken Consistorium Academicum (med undantag af en dess medlem, Professor i Æsthetik) eller Universitetets Canceller visat sig gilla Prof. W:s uppfattningssätt, är en annan sak, för hvilken jag är nämnda auktoriteter, men ej Prof. W., tack skyldig.

Att punkt för punkt genomgå Prof. W:s ej utan en viss talent skrifna anförande och visa de gjorda uppgifternas och beskyllningarnes origtighet och haltlöshet vore lika lätt, som det utan tvifvel skulle blifva vidlyftigt och tröttande. Jag skall derföre söka så kort som möjligt sammanfatta mitt svar, dervid fästande mig vid det hufvudsakliga och väsendtliga och lemnande det öfriga å sido. På förhand kan jag dock ej underlåta att anmärka det egendomliga förhållandet, att Prof. W. alldeles icke söker vederlägga några af mig yttrade åsigter och anförda facta [1]), utan blott fäster sig vid uttryck och vid "tonen", hvilken han rent ut förklarar vara "det, som på hans omdöme mera inverkar", än huruvida mina uppgifter äro sanna och grundade. Enligt min uppfattning är väl dock "tonen" i ett vetenskapligt arbete *bisak*, då deremot de i detsamma anförda observationerna, åsigterna och facta äro det hufvudsakliga — och det är väl *hufvudsaken*, som i främsta rummet bör bedömas. Och är hufvudsaken god, så eger den väl sitt värde, äfvenom "tonen" ej skulle vara så alldeles "angenäm", under det att, om ett motsatt förhållande eger rum, "tonen" förgäfves har den mest intagande klang.

---

[1]) Blott en enda gång försöker han, om man så vill, detta, men på hvad sätt och med hvilken framgång, skola vi längre fram visa.

Den jemförelsevis största delen af Prof. W:s anförande angår, såsom han sjelf benämner det, "Mag. Fries' förhållande till Professor Nylander". — Jag anser mig ej begå någon oartighet, då jag vågar framkasta den förmodan, att för flertalet af Filosofiska Fakultetens ledamöter detta namn hittills varit obekant, hvarföre utan tvifvel mer än en kunnat fråga: "hvem är Professor Nylander?" Svaret lemnas af Prof. W., i det han förklarar honom vara "en af de största nu lefvande lichenologerna, Professor i Botanik vid Universitetet i Helsingfors", "en författare, som står så högt öfver Mag. Fries", att han "kan anses upphöjd öfver dennes såväl beröm som tadel". — Och på grund häraf anmärkes genast i början såsom ett af mig begånget fel, att jag mot honom tillåtit mig "anmärkningar, att icke säga klander", och på ett annat ställe förklarar Prof. W., att jag borde mot Prof. N. gått till väga med "undfallenhet", hvarmed väl menas, att jag borde utan opposition hafva antagit dennes yttrade satser. Allt detta vittnar naturligtvis om N:s upphöjda ståndpunkt; stor var Linné, stor Berzelius, men aldrig har jag dock hört påstås, att man ej har rätt att mot deras skrifter framställa anmärkningar. Sannt är visserligen, att de, liksom hvarje annan människa, så till vida äro höjda öfver enhvars beröm eller tadel, som hvarje persons egentliga värde beror ej på andras omdömen, utan på det, som han velat, tänkt och uträttat, — men detta hindrar dock ej, att man eger rättighet att berömande eller ogillande yttra sin subjektiva åsigt om andra, och i denna mening är väl ingen dödlig så hög, att han är "höjd öfver andras beröm och tadel". Så har utan tvifvel äfven Prof. W. tänkt, då han med så stort beröm talar om Prof. N. (ty med all aktning för Prof. W:s väl bekanta lärdom för öfrigt, tror jag mig ej fela, då jag anser honom i lichenologiska kunskaper vara Prof. N. *betydligt* underlägsen); så tänker han väl äfven, då han såsom en förtjenst för Doc. Zetterstedts disputation omtalar dess "angenäma ton", hvarmed utan tvifvel afses de ofta upprepade loforden öfver den utmärkte bryologen Schimper, hvilken Prof. W. väl ej vill eller vågar

påstå inom sin vetenskapsgren intaga en mindre upphöjd ståndpunkt än den, han tilldelar Prof. N. inom lichenologien.

Jag återvänder dock till det opassande, som Prof. W. finner deri, att jag tillåtit mig "anmärkningar, att icke säga tadel" mot ej blott Prof. N. utan i allmänhet mot "de män, hvilka inom den del af botaniken, inom hvilken den ifrågavarande afhandlingen faller, under sista tiden, framstått såsom de utmärktaste". Enhvar, som, om ock blott obetydligt, känner denna gren af botaniken, vet mer än väl, att inom densamma nu de mest olikartade åsigter söka göra sig gällande, och detta gäller allra mest om de tvenne, som Prof. W. anför såsom exempel på "de utmärktaste": Massalongo och Nylander. Häraf följer ju tydligt, att äfven om jag slafviskt omfattat den enas åsigter, och sökt bevisa dessas rigtighet, så hade jag begått brottet att tillåta mig "anmärkningar" mot den andre, och tvärtom. Då det nu deremot är så, att jag ej velat *in verba jurare magistri*, utan sökt genom kritisk granskning finna sanningen, dervid försökande, efter bästa förmåga, att bevisa mina åsigters rigtighet, så råkar jag ännu värre ut, ty då förbryter jag mig mot tvenne i st. f. mot en. Korteligen, för att undgå denna Prof. W:s beskyllning, för opassande uppförande, så finner jag ingen annan utväg hafva stått mig öppen, än den att alldeles icke skrifva något, ty hvarje arbete måste väl nu innehålla en kritik af föregångarnes åsigter, hvilket Prof. W. finner "mindre lämpligt", eller ock att vara ett tomt echo af någon författare, hvilkens arbete af ingen blifvit angripet, men detta finner jag å min sida vara lika litet lämpligt. För öfrigt kan jag till försvar för mitt handlingssätt åberopa Prof. N:s ord (och att han på dem lägger största vigt, visar sig deraf, att de nästan ordagrannt på *åtminstone tvenne* ställen [1]) i hans arbeten förekomma), sålunda lydande: "*Animan* ej sällan påträffar stycken afskrifna ur hans föregående arbeten, och detta med en sådan trohet, att de uppenbaraste grammatikaliska fel ej sällan medfölja från bok i bok. Jfr t. ex. *Prodr. Lich. Gall.* p. 18 och *Syn.* p. 118, *Prodr. Lich. Gall.* p.

---

[1]) Det är neml. en egendomlighet med Prof. N:s skrifter, att

madversionibus aliorum ad observationes iteratas, attentiores, accuratiores instigantur auctores, quod non impedit ut [1]) *in omni habeantur honore utiliusque videtur, quam laudes eorum recantare perennes. Atque quo eminentior sit fons, unde oritur error, eo magis interest, ut hic (decenter) animadvertatur*" (*Prodr. Lich. Gall. p. 56*; *Flora* 1859 p. 216). — Hvilken betydelse Prof. N. tillägger ordet *decenter*, skall i det följande visas.

Vi hafva nu sett, hvilken hög plats inom lichenologien Mineralogiæ Prof. W. tilldelar N. — men att han är en kompetent domare i denna sak, torde ej vara bevisadt. Det torde vara skäl att höra några *lichenologiska författares* omdömen om Prof. N., och till detta ändamål behöfver man nästan blott uppslå hvilken under de sednare åren utkommen lichenologisk skrift som helst, för att finna sådana yttranden som följande:

"Es ist übrigens bemerkenswerth, dass Hrn. Körbers Flechtensystem, namentlich seine neue Gattungen und Arten, noch bevor ersteres vollständig bekannt war, von Manchen, die offenbar die Principen, die den Verf. bei seiner Arbeit leiteten, gar nicht haben kennen gelernt, daher auf Gerathewohl angegriffen und missbilligt wurden, ja dass ihm und dem Hrn. Prof. Massalongo von dem Hrn. Doctor Nylander sogar der Vorwurf gemacht wird, ihre Auffassung der Lichenen, nämlich in Bezug auf die Aufstellung neuer Gattungen und Arten, beruhe weder auf genauen Untersuchungen, noch auf einer aufmerksamen Beobachtung der Natur, führe daher zu einer unendlichen Verwirrung.

Nun sind wir aber der Meinung, dass Herr N., als er dieses schrieb, kaum den kleinsten Theil der von Körber und Massalongo aufgestellten neuen Arten kennen gelernt, noch viel weniger aber dieselben untersucht hatte; denn wäre diess der Fall gewesen, so glauben wir es seinem Scharfblicke zutrauen zu müssen, dass dann sein Urtheil über die Arbeiten der obengenannten beiden Herrn, die grösstentheils auf jahre-

---

8 et *Prodr. Lich. Scand.* p. 8, *Prodr. Lich. Gall.* p. 163 och *Prodr. Lich. Scand.* p. 257 o. s. v.

[1]) Läs: *quominus.*

langen Beobachtungen in der Natur und auf den fleissigsten und mühsamsten mikroskopischen Untersuchungen beruhen, ganz anders ausgefallen sein würde. Und was die von Hrn. Körber aufgestellten neuen Gattungen betrifft, so wird Jeder, der sich mit denselben näher bekannt gemacht hat, die Ueberzeugung gewinnen, das der ihm von Hrn. N. gemachte Vorwurf, leichtsinnig bei deren Aufstellung verfahren zu sein, mindestens als sehr ungerecht zu bezeichnen ist.

Fast scheint es, als ob Herr N., der in seinem neuen Flechtensysteme die meisten neuen Entdeckungen von Hepp, Körber und Massalongo gänzlich ignorirt, sowie selbst manche der schon längst bekannten und von allen Lichenologen bisher als unzweifelhaft anerkannten Species als Varietäten behandelt oder ganz übergeht, dagegen seine eigenen neuen Entdeckungen überall fleissig eingeschaltet hat, allein die Befähigung zu besitzen glaubt, neue Arten entdecken und bestimmen zu können.

Was würde derselbe sagen, wenn man die zahlreichen, von ihm jüngst aufgestellten neuen Flechtenspecies, ohne nähere Untersuchung, ja ohne sie nur gesehen zu haben, verwerfen oder ignoriren und ihm die Beschuldigung, dass er bei deren Auffassung sowie bei seinen lichenologischen Arbeiten überhaupt leichtsinnig und ohne sich die Natur selbst als Führerin zu wählen verfahren sei, so ohneweiters an den Kopf schleudern würde". (*Flora* 1856 p. 293).

"Con queste parole non so se più avventate, che inurbane e piene di millanteria, il sig. Nylander intende di abbattere tutto il mio operato, e del Dott. Körber, e sulle ceneri dei lavori nostri, innalzare il suo seggio di *riformatore* della Lichenologia. Io non mi sono mai vantato riformatore di questa scienza, e se allo scopo di riformare questa parte della crittogamia hanno inteso tutti i miei scritti, era ben lungi dall' aspirare a tanta gloria. Fui condotto dal solo amore del vero, e per questo ho intrapresa l' analisi di tutte le specie di licheni che potei avere, per coreggere o confermare le altrui scoperte. Se poi il sig. Nylander trova le mie analisi grossolane non mi sdegnerò con lui, perchè certo non può giudi-

care che come vede, confortandomi del suffragio degli stessi avversi al mio metodo e dei medesimi miei critici quali p. e. il Ch. Duby che trovò esatte e delicate le mie indagini, o de' celebri *Fée*, *Montagne* ed *E. Fries* che le trovarono delicatissime ed acute. Montagne, Fée ed E. Fries sono certo in lichenologia cotali nomi, ai quali vorrà lo stesso sig. Nylander piegare il capo riverente. Che io poi studii le mie specie attentamente sulla faccia del luogo, in natura, abbastanza apparisce da' miei scritti, come apparisce dalle publicazioni del sig. Nylander, il contrario. Chi p. e. ardirà asserire che il suo N. 41 Herb. lich. Paris. sia figlio della *Lecanora glaucoma?* Quelli solo che alla foggia del sig. Nylander studia i licheni in natura!! Quel lichene, che io ho pubblicato col nome di *Lecan. pallida v. trachytica* ed è la *Patellaria Massalongiana* Trevis. non è, nè fu, nè sarà mai figlio della *Lecanora rimosa*, e non è nemmeno la *Lecanora rimosa* v. *subcarnea* di Acharius, e questo lo posso asserire, perchè appunto non studio nell' erbario solo, i licheni. — Così chi può asserire il suo N. 44 Lich. Par. varietà del suo N. 83 *Arthonia pruinosa?* Egli solo: nessuno però di quelli che ne indagheranno l' anatomia. Ecco a che conducono le massime e leggi del sig. Nylander! Molti esseri a' nostri occhi sono pure eguali, sembrano fare passaggio in altri, ma a qualunque giudizio deve precedere l' esame microscopico, e da esso devono prender norma e lume i nostri occhi: e l' aspetto esterno deve piegarsi all' interna anatomia. Se con eguale misura e metodo giudicassero i medici dai sintomi esterni il carattere delle malattie, la vera loro natura, come osserva benissimo il Chiaris. Van der Bosch, misera umanità! Molte altre ed importanti osservazioni potrei fare alle dottrine del Sig. Nylander, cosa che il tempo per ora non mi permette, ed avrei tralasciate anche queste poche, se l' inurbano modo col quale scrive quel signore, non mi vi avesse costretto. Del resto l' avvenire sarà giudice chi di noi abbia colto nel segno".

(Massal. Sched. crit. p. 112).

"*Veritas numquam latet* (Seneca in Troad.) — Il chiar. signor Nylander, non sapendo in quale maniera abbattere il

mio metodo lichenologico, dopo averlo in varie epoche con molti opuscoli attaccato più con morsi che con ragioni, finalmente di fresco in un articoletto di poche righe pubblicato nel numero 37 della *Flora* [1]), dopo essersi sfogato con poca cortesia sopra il signore Krempelhuber, e più contro il sig. Koerber seguace del mio metodo, stimò rivolgere contro a' miei scritti un colpo mortale, sentenziando che alla fin fine le mie novità non erano quali io bonariamente le supponeva, perchè certo Norman svedese aveami preceduto nell' arringo.

Sono queste le sue parole: *Quo nisu quoad genera, jam eos praegressus est D. Norman, qui tamen ab iis* (Körber, e Massalongo) *omnino tacetur. Genera sua haud pauca, D. Massalongo jam in opere D. Norman nominibus prioribus designata reperiat* (sic.) — Da queste parole del signor Nylander sembrerebbe adunque, che molti dei miei nuovi generi di licheni fossero posteriori a quelli del Norman, e che io avessi in bello studio e maliziosamente cercato di tacere (conoscendolo) il libro dello Svedese, per farmi bello delle costui scoperte.

Questa taccia, anzi calunnia del sig. Nylander, non dovea io certo inghiottire, nè passarla sotto silenzio, perchè altrimenti mi sarei da me stesso condannato; ma pure, sebbene l' articolo critico uscisse nell' ottobre dell' anno testè passato, non potei prima d' ora purgarmi da queste macchie, perchè dovetti innanzi procacciarmi il libro che erami contrapposto.

(Massal. [2]) Descriz. di alc. Lich. nuovi p. 1—2).

---

[1]) 7 Ottobre 1856.

[2]) I det följande (t. o. m. p. 14) visar Massalongo grundlösheten af N:s insinuation; hvilket är så mycket lättare, som Massalongos hufvudverk, *Richerche sull' autonomia dei Licheni crostosi* (207 pagg. 4:o med 64 tab.), utkom i Maj 1852 och Normans (d. v. Universitets-Stipendiat i Christiania) *Conatus præmissus redactionis novæ generum nonnullorum lichenum* (40 pagg. 8:o med 2 tab.) på hösten samma år. Något svar af N. på denna Massalongos skrift har ej blifvit lemnadt. — Erinras må här blott, att Massalongo, såsom Prof. W. mycket rigtigt angifver, hör till "de män, hvilka inom denna del af botaniken, under sista tiden, framstått såsom de utmärktaste".

Med anledning af tvenne af Prof. N. i tidskriften Flora införda kritiker öfver Hepps *Die Flechten Europas*, innehålla N:o 25 och 27 för 1858 en antikritik, hvilkens motstycke inom den lichenologiska litteraturen knappast kan uppvisas, bestyrkande, huru ytliga och förhastade en stor mängd af N:s omdömen äro. För att begagna Prof. W:s uttryck, har N. på denna kritik "blifvit svaret skyldig". Att aftrycka densamma i sin helhet blefve för vidlyftigt, hvarföre jag inskränmig till några få yttranden, t. ex.:

"Einen um so betrüberenden Eindruck haben daher auf den Ref. jene beiden Recensionen über diese Sammlung gemacht, die sich in den Nummern 34 Jahrg. 1857 und 19 Jahrg. 1855 dieser Zeitschrift abgedruckt finden, und Herrn Doctor Nylander in Paris zum Verfasser haben. Denn diese Recensionen scheinen einerseits darauf hinzuzielen, lediglich die Irrthümer, welche nach der Meinung des Verf. in der Hepp'schen Sammlung enthalten sind, ans Licht zu ziehen, anderseits enthalten sie nicht wenige unrichtige Beurtheilungen der in dieser Sammlung enthaltenen Lichenen".

(*Flora* 1858 p. 403).

"21. *Biatora cinerea* (Schær.) Næg. — Herr N. ist der Ansicht, dass diese Flechte sowie n. 23 *Biat. atrosanguinea* β. *Hegetschweileri* Hepp, n. 24 *Biat. effusa* Hepp, n. 25 *Biat. pezizoidea* Næg., n. 26 *Biat. atrogrisea* Hepp, sämmtlich zu *B. luteola* Fr. (*B. rubella* Rbnh., Hepp's 141) gehören. Allein die bezeichneten Flechten haben mit letzterer keine Aehnlichkeit, ausser in Bezug auf die Form der Sporen, und namentlich sind n. 21, 24 und 26 durch die Form und Farbe des Thallus wie der Apothecien so total von *Biat. rubella* verschieden, dass an eine Vereinigung mit dieser nicht gedacht werden kann, wenn man sich nicht dem gegründeten Vorwurf der Willkür und Oberflächlichkeit aussetzen will".

(l. c. p. 404).

"62. *Lecanora cenisea* Ach. — Herr N. ist in einem grossen Irrthum gefallen, dass er diese Flechte für gleichbedeutend mit *Lecanora subfusca* hält. Kein Lichenologe, der erstere an ihrem natürlichen Standorte, wo sie oft ganze Fels-

wände überzieht, beobachtet hat, wird ihm beistimmen, vielmehr über die Selbstständigkeit dieser Species ausser allem Zweifel sein. Aber aus Büchern und Sammlungen allein kann man freilich die Lichenen nicht gut kennen lernen".

(l. c. p. 405).

"In übrigen ist die *Biat. vernalis* Nyl. (Prodr. p. 107) ein buntes Gemisch von verschiedenen Arten; denn Herr N. bringt Alles zu dieser Flechte, was auch entfernt einige Aehnlichkeit damit hat; das ist freilich ein beqvemes, aber kein wissenschaftliches Verfahren". (l. c. p. 406).

"Es genügte ein sehr wenig geübter Blick, um zu sehen, dass beide Flechten n. 202 und 203 nicht zusammengehören, und höchstens ein Anfänger in der Flechtenkunde wird beide für ein und dasselbe Gewächs halten". (l. c. p. 407).

"251. *Biat. alba* (Schleich.) Hepp. — Nach unseren vieljährigen Beobachtungen eine gute Species, und keine Varietät der *Lecanora varia*, noch viel weniger der *Lecidea turgidula* Fr., wie Herr N. meint; mit letzterer besteht nicht einmal eine entfernte Aehnlichkeit. Noch sonderbarer und unbegreiflicher ist, dass Herr N. die nächstfolgende, steinbewohnende Flechte n. 252 *Biat. goniophila β. atrosanguinea* (Hoffm.) Hepp — eine sehr bekannte Art — auch als eine Form der *Lecidea turgidula* bezeichnet. Wer möchte da nicht die Geduld verlieren, wenn er solche abgeschmackte Behauptungen liest?" (l. c. p. 427).

"Diese Ansicht dürfte aber weder als eine richtige, noch die von Herrn N. bei n. 462 beigefügte Bemerkung [1]) als eine höfliche zu bezeichnen sein". (l. c. p. 434).

"Das Flechtensystem der HH. Nægeli und Hepp .... möchte jedenfalls dem von Herrn N. vorgeschlagenen Systeme vorzuziehen sein, indem wir in der in letzterem Systeme für die Krusten-Flechten getroffenen Anordnung der Gattungen, wie auch in der darin geschehenen ungerechtfertigten Unterdrückung vieler, von den bewährtesten Lichenologen bisher als

---

[1]) "Cl. Hepp ita pycnides cum apotheciis confundens non minus errat quam si ranas pro testudinibus sumpserit". (Nyl. in *Flora* 1857 p. 543).

unzweifelhaft selbstständig anerkannten Species eher die Tendenz zu einem Rückschritt, als zu einem Fortschritt in der Wissenschaft zu erkennen vermögen". (l. c. p. 438).

"Dass ich die vorliegende Flechte früher fälschlich als *B. arcuatina* beschrieb, datirt aus einer Zeit, als ich noch dem Urtheile eines Mannes vertrauen zu dürfen glaubte, der später leider nur mit finnischer [1]) Grobheit und Unverschämtheit die Erfolge meiner redlichen und uneigennützigen Studien zu paralysiren bestrebt gewesen ist".

(Körber, Parerga Lich. p. 142).

"Dieses Verfahren — von Herrn Nylander nicht allein bezüglich der in Rede stehenden, sondern auch noch bei manch anderer neuen Art angewendet — deutet offen auf das, gewiss schon von allen Lichenologen missfällig bemerkte Bestreben des genannten Gelehrten hin, alle von ihm nicht selbst entdeckten neuen Arten möglichst zu unterdrücken, ein Verfahren, das die Wissenschaft gewiss nicht fördert".

(Krempelh., Die Lichen-Flora Bay. p. 188).

"Veranlasst durch die allzuscharfe Recension des Herrn Nylander contra Herrn Dr. Körber (Flora n. 3. 1860) mögen diese Zeilen ihren Platz finden, denn es scheint mir beinahe, dass mancher Vorwurf auf Herrn Nylander zurückfällt und derselbe die Lichenen auch nicht hinlänglich untersucht hat".

(Bayrh., Entw. der Clad. p. 23).

Sådana äro några af de omdömen, som träffat Prof. N. och hans skrifter; för enhvar, som har sig den nyare lichenologiska litteraturen någorlunda bekant, är det lätt att framlägga ett mångdubbelt antal af likartade yttranden. Skulle jag anse det tillständigt att offentliggöra alla de yttranden, som största delen af nutidens äldre och yngre lichenologer i

---

[1]) Det torde vara öfverflödigt att påminna derom, att det ingalunda är min afsigt att instämma i eller försvara detta (liksom ej heller flera andra) här anförda yttranden. Här är endast frågan att visa, det nutidens lichenologer i allmänhet ej om Prof. N. fälla samma smickrande omdömen som Prof. W., äfvensom att visa den ton, som N. mot sig framkallat.

bref till mig fällt om densamme, så skulle man lätteligen häpna öfver all den bitterhet, hvarom dessa bära vittnesbörd [1]).

Och hvad är väl orsaken till alla dessa ofördelaktiga omdömen och skarpa förebråelser, som Prof. N. från så olika håll fått uppbära, oaktadt alla erkänna, att han genom sitt uppoffrande nit och ovanliga verksamhet, genom åtskilliga goda observationer och theorier (blandade, liksom i hvarje annat

---

[1]) För att jäfva dessa omdömen använder N. en mycket beqväm method, i det han antingen förnekar eller betviflar deras tillvaro ("ubinam gentium hæ sententiæ ita asperrime adversæ infestæque legendæ exstant?" frågar han i *Flora* 1861 p. 529) eller förklarar dem fällda af "ett *kotteri* skriftställare", som "icke åtnjuter vetenskapligt anseende" (Helsingf. Litteraturblad 1861 p. 572). Mot sistnämnda yttrande anmärka vi blot, att han härvid uppträder på en gång såsom part och domare. — Deremot anför han (Flora 1861 p. 530) åtskilliga utmärkta botanici, hvilka säges hylla hans åsigter. Häremot vill jag blott anmärka, att jag alldeles icke kunnat finna några omdömen om N:s skrifter af största delen bland dessa, att flera bland dem knappt kunna fälla något omdöme, då de alldeles icke med mikroskopets tillhjelp studerat lafvarne, samt att några af dem, som N. anför, väl endast derigenom af N. erhållit vitsord om skicklighet och utmärkthet, emedan de på ett eller annat sätt anslutit sig till honom, ty det är bland lichenologerne allmänt bekant, att detta är enda medlet att förvärfva hans bevågenhet. — Det skulle vara rätt intressant, om N. ville i anhängare och motståndare till sina åsigter indela dem, som genom *egna*, fortsatta mikroskopiska undersökningar af lafvarne och genom egna studier för finnandet af ett derpå grundadt lafsystem i denna sak äro kompetenta domare (ty lika litet som en skicklig ornitholog nödvändigt är en utmärkt entomolog, lika litet äro alla utmärkta botanister äfven kompetenta domare i lichenologiska stridsfrågor). Han skall utan tvifvel dervid finna, att "det kotteri", som ej hyllar hans läror, utgöres af de flesta, (jag vågar nästan säga *alla)* dem, som i Tyskland, Schweitz, Italien och Skandinavien (med uteslutande af Finland) *nu* sysselsätta sig med dessa växters studium. Inom Frankrike tillstår jag mig blott känna tvenne utmärktare skriftställare, som sysselsatt sig med den systematiska och descriptiva lichenologien, Montagne och Fée, och äfven dessa kunna ingalunda af N. räknas till hans beundrare. Korteligen, jag fruktar, att han på sin sida skall finna ett högst ringa antal af lichenologer.

mensklig arbete, med mindre goda och felaktiga), genom vidsträckt beläsenhet och mångårig erfarenhet intager en ej ovigtig plats bland nutidens lichenologer? Svaret på denna fråga är ej svårt att finna; det är redan uttaladt i flera ofvan anförda yttranden, och speciellt är det hans benägenhet att upphäfva sig till dictator i sin vetenskap och hans benägenhet att på hvarje upptänkligt sätt nedgöra den, som ej obetingadt vill underkasta sig hans jernspira. Det oftast använda medlet är ett häftigt, bittert och högljudt språk, hvarmed han söker öfverrösta eller nedgöra sina vetenskapliga motståndare; ett förfarande, som föga harmonierar med hans egna flera gånger upprepade yttrande: "monui, decenter et æquo animo faciendas observationes criticas nihilque esse stupidius quam res personales ambitiosasve scientiæ immiscere velle". Jag tager mig friheten att här anföra några af de tillmälen, hvarmed han direkt eller mera indirekt sökt att tillintetgöra mig och mina skrifter; vi finna deribland t. ex. följande: "sermo superbus magistri", "nugæ argumentorum scholasticorum", "sententias iracunde defendit", "doctrinæ scholasticæ, arbitrio superstructæ", "novæ iræ novæque lamentationes", "impudentia", "cuique sana mente prædito patet", "pro modulo virium proclamare tentat Magister Upsaliensis", "doctrina talis ad nihil aliud spectat quam ad tyrannidem auctoritatis arbitrariæ coecæque in scientia", "iræ novæ et vox alta", "interpretatio omnino manca vel erronea", "constat nullos esse surdiores quam qui audire nolunt", "experientia nimis juvenilis", "observationes, quæ præcipue contumeliis vel irarum æstu vel exclamationibus vacuis constant et quæ innituntur tantum sententiis puerilibus", "vanitas maxima auctoris errantis", "subtilitates vanæ et judicia subjectiva", "verba aut inania aut pro alia parte erroribus prægnantia", "impudentia qualis nonnisi in schola certa observatur", "quid autem argumenta vel honestatis præcepta simplicissima curat calumniator, qui sibi omnia impunite licita credit", "quid veritatem curat Fries", "quid magis ridiculum quam affirmatio sollennis", "nugæ pulvereæ", "audacia miranda", "nota haud parum impudens", "tendiculæ insidiosæ", "iræ miseræ" o. s. v. Denna förteckning skulle

utan svårighet kunna mångdubblas, men för att bespara både mig och läsaren besväret, så må detta vara nog; skulle deremot någon finna behag i dessa kryddor, med hvilka Prof. N. gifver sina litterära anrättningar deras välbekanta pikanta smak, så kan han i tidskriften *Flora* för 1861 pag. 435, 456, 636 och 637 finna sammanställda förråder af andra dylika, som hvarken till qvantiteten eller intensiteten äro de nu anförda underlägsna. — Lyckligtvis befinner jag mig i godt sällskap, ty ehuruväl "*superbus Magister Upsaliensis*" oftast och häftigast blifvit utsatt för ett dylikt bombardement, så vittna dock hans skrifter derom, att likartade vapen ej heller försmåtts mot Montagne, E. Fries, Massalongo, Hepp, Körber, Krempelhuber m. fl. — Det är ett sådant förfaringssätt, hvarmed Prof. N. de facto ansett sig böra förklara betydelsen af ordet "*decenter*".

Jag har måhända i det föregående varit alltför utförlig, men jag har ansett det vara nödvändigt att visa, att ej alla *lichenologer* tilldela Prof. N. ett så stort anseende om Prof. W., hvilken — enligt hvad jag trott mig finna — anser sig kunna nedgöra min disputation blott och bart genom åberopande af Prof. N:s namn och auktoritet. Jag har äfven trott dessa förutskickade anmärkningar ej vara utan en viss vigt vid bedömandet af de beskyllningar, som Prof. W. mot min afhandling framkastat, beskyllningar för opassande skrifsätt mot Prof. N., för "advokatoriska förvrängningar" af Prof. N:s yttranden, för falskeligt förtigande af Prof. N:s observationer och slutligen rent af för "plagiat" från samme Prof. N.

Hvad först det opassande skrifsättet, "*hätskheten i tonen*" o. s. v., beträffar, så torde det — om eller till den grad det förefinnes — i det redan anförda finna sin förklaring och, åtminstone till någon del, sin ursägt. Att det dock ej torde vara af en så graverande beskaffenhet, som Prof. W. antager, kan inses af en granskning af de exempel härpå, som ur min disputation framletats, ty utan tvifvel har Prof. W. utvalt dem, som tydligast och klarast skulle bevisa sanningen af hans påstående. Och dessa äro följande fyra:

1. "Mag. Fries, utgående från en mera artificiell synpunkt vid bestämmandet af genera, tadlar pag. 42 Prof. N. för ett motsatt förfarande och detta i ordalag, som en författare ej bör tillåta sig mot en annan, i det han säger: "Erratum (Nylandri) in eo quærendum est, quod tres dividendi rationes una vice vult adhibere, quod vetat logices præceptum, ad unum modo idemque principium unamquamque jubens divisionem esse referendam"." — Häremot är mycket att anmärka. Först måste jag påpeka, att prof. W. här gör sig skyldig till samma fel, som han på ett annat ställe tillvitar mig, i det han tillägger mina ord en annan betydelse, än den, i hvilken de blifvit använda och "skapar sig således sjelf en anfallspunkt, till hvilken jag på intet sätt gifvit anledning". Enhvar, som genomläser det klandrade stället, finner neml. lätt, att der ingalunda talas om "synpunkt för bestämmandet af genera", utan tvärtom om redan bestämda generas anordning till ett system, och att det är Prof. N:s åsigter i detta senare afseende, som på det anförda stället "klandras" eller granskas. — Vidare måste jag protestera mot påståendet, att jag "utgår från en *mera artificiell* synpunkt vid bestämmandet af genera", under det att Prof. N:s förfaringssätt härvid är "motsatt", och får till enhvar sakkunnig hemställa, huruvida ej t. ex. sådana satser, som af N. i Syn. p. 118, Prodr. Lich. Gall. p. 18 etc. framställas, vittna om en fullt *artificiell* synpunkt, hvarom äfven de af honom bildade eller antagna genera *Neuropogon*, *Chlorea*, *Platysma*, *Ricasolia*, *Amphiloma*, *Placodium*, *Squamaria*, *Glypholecia*, *Peltula*, *Gyrothecium* m. fl. bära tydligt vittnesbörd. — Och hvad slutligen sjelfva det klandrade uttrycket beträffar, så medgifver jag villigt, att det är stötande, *såvida* det bevisas, att det är falskt, ty på sanningen eller grundlösheten deraf beror det passande eller otillbörliga deri. Och för att bevisa dess falskhet, återstår att visa, att antingen Prof. N. ej "tres dividendi rationes una vice vult adhibere" (och detta bestyrkes af hans egna ord), eller att logikens lagar ej förbjuda ett dylikt förfaringssätt, eller ock att man vid en systematisk uppställning ej behöfver bekymra sig om logik. Jag vågar förmoda, att alla dessa tre alternativer äro lika svåra att bevisa.

2. På ett ställe har jag användt ordet *hallucinatio*, och detta anser Prof. W. vara till den grad opassande och stötande, att han tror dess blotta anförande jemte ett utropstecken vara tillräckligt att nedgöra mig. Huruvida latinska auktorer tillägga det en så förfärlig betydelse, vågar jag dock betvifla. Man behöfver ej gå längre än till Håkan Sjögrens välbekanta skol-lexicon för att finna under *hallucinor* betydelserna: "fara vill, fela, irra sig, säga orätt" och under *hallucinatio*: "förseelse, misstag, irring" (och andra betydelser finnas ej anförda); Cicero begagnar äfven detta uttryck om filosofer, hvilkas läror han ej gillar, ja t. o. m. om sina egna skrifter. Mitt fel består således deruti, att jag i en latinsk afhandling begagnat ett latinskt ord i den betydelse, hvari det i latinska språket förekommer; Prof. W. har utan tvifvel tillagt det den betydelse af sjuklig sinnesförvirring, som det i medicinska terminologien sednare erhållit, men härtill finnes väl intet tvingande skäl, då hvarken jag sjelf är läkare, ej heller min disputation af medicinskt innehåll.

3. "Efter en sålunda genomförd kritik", fortfar Prof. W., "säger Mag. Fries mot slutet af densamma: "totam Nylandri pyramidem systematicam ad irritum cadere num quem fugit?", ord, innebärande ett hån, som synes mig mindre passande". — I förbigående vill jag blott först anmärka det egendomliga deri, att Prof. W., med tystnad förbigående alla de *facta* och andra bevis, som jag anfört, och sedan han blott framdragit tvenne enligt hans åsigt mindre "modesta ordalag", kan säga: "efter en *sålunda* genomförd kritik". — Hvad sjelfva det anförda yttrandet beträffar, så är det väl i ordet "*pyramidem*", som Prof. W. spårat ett gäckeri, men, utom af flera andra grunder, torde detta bildlika talesätt ganska väl låta försvara sig, då det ligger helt nära till hands att under bilden af en pyramid uppfatta Prof. N:s systematiska uppställning, enligt hvilken två serier sammanträffa i en högsta punkt, der de förenas o. s. v. Mot att detta yttrande måste betraktas såsom "ett *hån*", vågar jag derföre protestera [1]).

---

[1]) Med hvilken term man skall beteckna ett sådant yttrande,

4. Hvad den af Nyl. lemnade beskrifningen af fruktens byggnad hos slägtet *Belonia* beträffar, har jag yttrat, att den är "prorsus falsa et sane paradoxa", och att så är förhållandet, är för hvarje sakkunnig person lätt att inse. "Efter ett citat för att bestyrka detta", säger Prof. W. (och han hade gerna kunnat säga: "som till fullo bestyrker detta"), "vidfogas icke mindre än tre utropstecken" — och det är väl dessa [1]), som erhålla namn, heder och värdighet af "ett nytt utfall". Jag måste bekänna, att jag härvid står svarslös, ty jag har, beklagligtvis, aldrig funnit någon regel, som bestämmer, huru många utropstecken man eger rättighet att använda utan att anses "öfvermodig".

Jag öfvergår nu till den andra, vida mer graverande beskyllningen, den för "*förvrängning*" af Prof. N:s ord, hvarpå följande exempel [2]) anföres, såsom till fullo bevisande: "I sin *Prodr. Lichenogr. Galliæ et Algeriæ*, p. 4, säger Prof. Nylander: "Meta idealis systematis cujusvis veri esse debeat, ut id necessitatem suam in se habeat, ut aliter esse nequeat". Med förtigande af att detta uttryck gäller ett systems *meta idealis* hänför Mag. Fries de med citationstecken försedda orden "necessitatem suam in se habeat, ut aliter esse nequeat" i sin afhandling pag. 41 till det af Prof. N. uppställda systemet och skapar sig sjelf en anfallspunkt mot honom, till hvilken han på intet sätt gifvit anledning. Försigtigtvis citerar icke Mag. Fries det ställe i Prof. N:s skrifter, der dessa ord i en helt annan mening finnas än den, i hvilken Mag. Fries

---

som det, att "Mag. Fries' öfvertygelse om ohållbarheten af Prof. Nylanders system, *om han eger en sådan*, tyckes mig hafva af en ung författare kunnat och bort uttryckas i mer modesta ordalag" — öfverlemnar jag åt den att afgöra, som visat sig ega en så stor förmåga att belägga andras yttranden med mer eller mindre passande epitheter.

[1]) Som Prof. N. äfven fäst sig vid dessa utropstecken, återkommer jag framdeles till samma sak.

[2]) På ett annat ställe talas om "de många, såsom mig synes, obefogade och till en del advokatoriska utfall, hvilka Mag. Fries tillåtit sig". Beklagligtvis finnes icke något annat än det här anförda angifvet, hvadan ytterligare svar å min sida är omöjligt.

användt dem. Detta sätt att gå till väga mot en person, mot hvilken man uppträder criticerande, kan jag ej annat än på det högsta ogilla".

Det är verkligen egendomligt att se, huru Prof. W. fäller sin egen dom; alldeles detsamma, som han tillvitar mig, kan neml. med ännu större skäl lämpas på hans eget, här anförda yttrande. Prof. W. har i det föregående ordagrannt afskrifvit början af den ifrågavarande meningen, utan att han deruti finner något anstötligt, men afbryter sig sjelf, af mig obekant orsak, helt tvärt, just då han kommer till de för honom anstötliga orden. Det må tillåtas mig att här komplettera meningen: "tum . . ., tum quia *videtur* hoc systema sibi deposcere, ut solum verum censeatur atque "necessitatem suam in se habeat, ut aliter esse nequeat", quum de aliis systematibus prædicatur: "elles reposent toutes sur des principes artificiels et arbitraires"." — Det är just detta (af mig här kursiverade) *videtur*, som Prof. W. *förbisett* (ty jag vill ej tillåta mig att beteckna detta med orden "förtiga" eller "försigtigtvis ej citera"), och derigenom har han kommit att "skapa sig sjelf en anfallspunkt" mot mig; detta enda ord borttager emellertid hela "förvrängningen" och allt det förhatliga, som Prof. W. trott sig i mina ord finna. Jag har blott sagt, att Prof. N. *tyckes* anse, att hans system är det enda rigtiga och att det uppnått *meta idealis* för hvarje system. Och frågas, på hvilken grund jag kan framträda med en sådan *förmodan* (ej *påstående)*, så hemställer jag till enhvar, huruvida den ej är befogad om en författare, som t. ex. yttrar om andra systemer: "Il suffit de remarquer qu'elles reposent toutes sur des principes artificiels et arbitraires, et qu'elles manquent d'une base anatomique puissée dans l'étude attentive de tous les appareils organiques; quelques-uns des auteurs cités se sont attachés de préférence aux formes du thalle, d'autres à celle des fruits, d'autres encore à celle des spores. Dans le système que nous avons adopté, toutes les parties des Lichens ont été également prises en consideration" (*Syn.* p. 59); som på ett annat ställe säger: "Methodo peculiari, cui nos addiximus, arbitrium aliarum evitare studiumque organorum simul omnium applicare,

nec singula tantum respicere, conati sumus, progressus ita scientiæ recentissimos in usum disciplinæ systematicæ vertentes" (*Calic.* p. 2); som på ett tredje yttrar: "Cognitio horum vegetabilium accuratior hodie apud botanicos valde est rara, quod a defectu librorum bonorum et ab opinione præjudicata multum pendet difficultatum lichenographiæ. Revera autem, ut jam diximus, ea disciplina non magis difficultatibus est obnoxia quam plurimæ aliæ, immo satis facilem illam crederemus, si rite percipiatur; quam sententiam libellus hicce probare studebit" (Prodr. Lich. Gall. p. 15); som på ett fjerde helt nyligen förklarat: "Nec magis est mirum, scholam confusionibus maximis laborantem arbitrium declarare, me in lichenibus concipiendis æqualem habere respectum omnibus eorum vegetabilium partibus et rem minime arbitrariam censere, si uni parti pondus summum tribuitur (sicut fit in schola Massalongiana) [1]). Characteres, differentias expono, ubi prodeunt, quales sunt, studio omni (quantum valeo) occupatus, ut nihil prætervideatur, nihil negligatur, atque ut evadat Lichenographia imago fida naturalisque cognitionis classis Lichenum, non solum superficialis, sed etiam internam exprimens fabricam" (*Sällsk. pr. F. et Fl. Fenn. Not.* VI. p. 204). Denna samling af N:s smickrande omdömen om sina egna skrifter [2]) skulle kunna förökas med ett ej obetydligt antal andra, såsom t. ex. "confusiones dein Nylander studiis suis haud parum extricavit, affinitates et distinctiones veras notis analyticis demonstrans", "dispositioni (systematicæ) loco arbitrii normam et basin anatomicam dederim", "neque egeam serio me defendere contra sententiam quæ vellet, ut irrita essent studia mea, si cum aliorum comparantur" o. s. v. Den, som önskar läsa flera dylika naiva utgjutelser, finner ett litet florilegium deraf i *Flora* 1861 p. 636.

Efter den nu granskade beskyllningen för "förvrängning" framkastar Prof. W. en annan, bestående deri att "icke nog

---

[1]) Detta är en af N. ofta upprepad beskyllning mot Massalongo och hans skola, hvilken det blott återstår att bevisa. Detta torde deremot blifva betydligt svårare.

[2]) Samtidigt yttras dock: "Sane nihil mihi saltem magis tædiosum quam de me loqui" (l. c. p. 198).

med att Mag. Fries sökt genom allehanda medel nedsätta Prof. Nylanders förtjenster, har han dessutom genom *förtigande* af sådana af annan person redan erkända, sökt åstadkomma detsamma". Detta skall bevisas derigenom, att jag blott citerar Tulasne, hvilken hos en stor mängd *Sphæriæ* och andra svampar funnit samma förhållande ega rum, som Nyl. förut blott hos tvenne arter. Detta är samma anmärkning, som Prof. N. redan förut mot mig framställt såväl i "Flora" som i Sällsk. pro F. et Fl. Fenn. Notiser, hvarföre jag blott hänvisar till mitt svar härpå i Flora 1861 p. 434. — Här vill jag blott tillägga, att "förtjensten" af denna N:s "upptäckt" väl ej kan anses synnerligen stor, då H. von Mohl redan förut hos en annan svamp observerat detsamma och då detta förhållande ingalunda tillhör sällsyntheterna, samt att "förtigande" till förminskande af Prof. N:s "ära" så mycket mindre här kan anses varit afsedt, som Prof. N. på *samma* sida är *tvenne* gånger af mig anförd för likartade observationer.

Jag öfvergår nu till den sista och svåraste beskyllningen, den för "*plagiat*", lika oväntad, som lätt att vederlägga. Dels utan att direkt uttala detta ord, dels med dess öppna användande, har Prof. W. ansett sig ega befogenhet att mot mig framställa en dylik insinuation; bevisen derför skola vi nu taga i närmare skärskådande.

Redan i början erhåller jag det vitsordet, att jag, "såsom en uppmärksam läsning af Mag. Fries' disputation visar, icke försmått att begagna mig af mina föregångares arbeten". Obegripligt synes mig det i sanning vara, såväl huru jag skulle kunnat undgå att *begagna* de föregångares arbeten, öfver hvilkas slägtbegränsningar mitt arbete borde blifva en kritisk öfversigt, som ock huru detta kan, då frågan gäller mig, anföres såsom minst sagdt ett fel, af samme person, som nyss förut såsom en förtjenst för min medsökandes afhandling anfört såväl en i densamma förekommande "historik öfver den bryologiska litteraturen, såvidt den angår dessa (*Grimmieæ*), hvilken 'historik synes mig (W.) vara noggrann och fullständig", som att "han för anordningen följt den nuvarande hufvudförfattaren inom Bryologien, i stället för att försöka någon ny

systematisk uppställning af arterna"; i dessa båda yttranden ligger väl en ganska tydlig uppgift, att äfven min nämnde medsökande "begagnat sig af sina föregångares skrifter".

Hvarje sak kan, såsom bekant, ses från tvenne sidor, och det, som för min medsökande är förtjenst, stämplas af Prof. W. hos mig såsom ett stort fel. Han sekunderas häruti trogget af Prof. N., som förklarar: "Cuique in re lichenologica perito . . . . manifestum erit, auctorem . . . . ex auctoribus haurire quod affert, meis hic sedulo utens scriptis". Emellertid letar man förgäfves hos begge efter något bevis för att jag från någon annan än Prof. N. skulle hafva oärligt tillegnat mig deras uppgifter. I detta afseende försökes ej ens ett bevis; att jag deremot prålar med från N. falskeligen lånta fjädrar, söker Prof. W. genom följande trenne påståenden bestyrka:

1. "Det hufvudsakliga", säger Prof. W., "som om lichenernas och svamparnas skillnad sins emellan säges af Mag. Fries, återfinnes i Prof. Nylanders *Synopsis omnium lichenum hucusque cognitorum* pag. 2—6, och den resumé af de skiljande karaktererna, som Prof. Nylander anf. st. p. 6 gifver, har äfven af Mag. Fries blifvit hufvudsakligen lagd till grund för uppställningen af de momenter, hvilka han anför vid redogörandet för skilnaden mellan nämnda växtgrupper".

Nu är emellertid verkliga förhållandet helt enkelt det, som äfven vid en blott flyktig genomläsning af min disputation borde hafva fallit granskaren i ögonen, att visserligen såväl Nylander som jag behandlat samma ämne, men att min behandling af detsamma hufvudsakligen och i de flesta fall går ut på att *vederlägga* Prof. N:s yttrade åsigter. Det resultat, till hvilket jag vid granskningen af de *sex* olika "momenterna" kommer, är intet annat än det, att jag, angående *fyra*, hvilka tillika vidlyftigast afhandlas, kommer till diametralt motsatta åsigter mot dem Prof. N. hyllar. — Men detta är — besynnerligt nog! — ett bevis för det att "det hufvudsakliga", som jag härom anför, "återfinnes" i Prof. N:s arbete, hvarur jag "tillgodogjort" mig detsamma. Vore beskyllningen ej så gravarande och ärekränkande, skulle den utan tvifvel hafva samma verkan, som det löjliga alltid åstadkommer.

2. "För sidorna 25—36", forfar Prof. W., "har Mag. Fries haft ett godt stöd i Prof. Nylanders arbete sid. 7—49". — Må det tillåtas mig att fråga: hvarföre mera i Prof. N:s arbete än i andra lichenologers, hvilka jag, såsom jag hoppas det af hela disputationen framgår, visat mig hafva studerat, ofta åberopat och kritiskt granskat? Om jag dervid hade åsidosatt Prof. N., skulle Prof. W. säkerligen ej försummat att mot mig rikta en förebråelse derför, att jag betraktat nämnde förf. såsom en "obetydlighet" inom vetenskapen; att jag deremot begagnat äfven Prof. N:s skrifter, ofta med allvarlig kritik, blir nu åter en anledning att mot mig framkasta vrånga beskyllningar. Hvad som i min afhandling p. 25—36 granskas, neml. värdet af de kännetecken, som från lafvarnes olika delar kunna hemtas för grundläggandet af genera, har visserligen, om man så vill [1]), blifvit af Prof. N. på anf. st. behandladt, liksom äfven af åtskilliga andra lichenologer, men det återstår för den, som framkastat ofvan anförda beskyllning, att bevisa, att den af mig gjorda framställningen icke är min egen, icke ett resultat af egna studier och undersökningar, utan ett lån från andra. Hvad det särskilda "stöd" beträffar, som jag dervid lärer haft af Prof. N., är det nog att anmärka (och enhvar kan lätt öfvertyga sig om anmärkningens giltighet), att de resultater, till hvilka jag äfven i detta afseende kommit, ej sällan äro motsatta dem, hvilka af Prof. N. omfattas. Detta gäller isynnerhet om de tvenne delar (*sporæ* pag. 30—34 och *spermogonia* pag. 34—36), hvilka utförligast behandlas. Och härmed förmodar jag äfven, att enhvar inser, att stödet för denna Prof. W:s insinuation ramlar.

3. Jag kommer nu till det, som väl skall utgöra sjelfva kärn-punkten i Prof. W:s anförande och som till den komplettaste evidens skall bestyrka, att jag gjort mig skyldig till ett uppenbart plagiat från den af mig på ett lömskt och föraktligt sätt anfallne Nylander. Detta skall bevisas

---

[1]) Egentligen behandlar Prof. N. lafvarnes olika delar på anf. st. från morphologisk och anatomisk synpukt, och ej med afseende på deras vigt för genus-begränsningen.

deraf, att *a)* i både N:s *Synopsis* och min disputation tvenne af H. von Mohl och H. Hoffmann gjorda observationer (ehuru ej med fullkomligt samma ord) i samma ordning finnas anförda, och att *b)* i den ena af dessa samma tryck- eller skrif-fel *(Peziza vesicularis* i st. f. *P. vesiculosa)* förefinnes.

Det förra finner lätt sin förklaring i den enkla omständigheten, att sedan de vigtigaste och mest omfattande observationerna af Tulasne rörande ifrågavarande ämne blifvit anförda, de öfriga, rörande blott enstaka arter, af v. Mohl, Hoffmann, Currey och Schacht (de tvenne sistnämnda ej af Prof. N. åberopade), i kronologisk ordning citeras. Man måste verkligen hafva föresatt sig att öfverallt finna bevis för "plagiat" för att i denna omständighet finna ett sådant. Och om Prof. W. ej vill tro min försäkran, att jag sjelf rådfrågat de af mig citerade ställena i *Bot. Zeitung*, så torde han kunna öfvertygas derom af Upsala Bibliotheks Utlånings-journal för år 1860.

Hvad åter den andra omständigheten beträffar, så är den lika lätt förklarad, ty att jag sjelf anlitat den af mig åberopade källan och ej, såsom Prof. W. påstår, på god tro och utan citation afskrifvit N:s *Synopsis* p. 4, bevisas mer än tillräckligt af mina egna ord i disputationen p. 4, om dessa ställen med hvarandra jemföras. Det förra lyder neml., såsom Prof. W. rigtigt och fullständigt anfört: "Enfin M. Herm. Hoffmann a vu dans le *Peziza vesicularis* "la partie supérieure des thèques" prendre une couleur d'un bleu vif dans la même circonstance *(Bot. Zeit.* 1856 p. 158)"; det sednare deremot: "Cel. Herm. Hoffmann (*Bot. Zeit.* 1856 p. 157—8) commemoravit se observasse apices ascorum *Peziæ vesicularis* colorem læte coeruleum obtinere, "eundem omnino ac apud varios Lichenes v. c. *Hageniam ciliarem*" —", hvilka sednare inom citationstecken af mig anförda ord Prof. W. — på samma sätt, som jag redan ofvan en gång i ett annat fall visat vara händelsen — *förbisett* och *ej anfört*, oaktadt (jag vill ej säga: emedan) de komplett vederlägga hans påstående. Ty hvarifrån äro väl dessa ord hemtade? Ingalunda från Prof. N:s arbete, der de ej finnas, utan just från den af Prof. W.

och mig åberopade Hoffmann; de vittna således tydligen om den källa, hvarifrån jag vid sammanställningen af dessa facta tagit mina uppgifter och hvilken källa jag samvetsgrannt citerat [1]). — Att jag eger samma skrif-fel som Nylander, bevisar således ingenting; *måhända* (jag vill ej bestämdt förneka det) härleder det sig från en reminiscens af ifrågavarande ställe i inledningen till N:s *Synopsis*, lätt förklarlig genom de många gånger jag genomstuderat densamma, men lika möjligt är det äfven, att det uppstått derigenom, att namnet *vesicularis* onekligen är mera korrekt än *vesiculosa*, ty den ifrågavarande svampen, hvilken jag sjelf många gånger samlat och äfven mikroskopiskt undersökt, *liknar en blåsa* och är ingalunda *full af blåsor* [2]). — Vare härmed huru som helst — hade Prof. W. fästat uppmärksamheten vid de ställen i *Bot. Zeitung*, Nylanders *Synopsis* och min disputation, hvilka han sjelf citerar, skulle han undgått detta bevis på förhastadt omdöme och ej utan skäl mot mig hafva slungat en ärekränkande beskyllning; han tyckes mig hafva, äfven mot en "ung författare", kunnat och bort uttrycka sig i mindre sårande ordalag.

Ännu ett par ord om mitt s. k. "förhållande" till Prof. N.! Prof. W. framkastar redan i början af sitt anförande den beskyllningen, att jag "med denne (Nyl.) befunnit mig i litterär strid, i hvilken han (jag) efter flera vexlade svar och gensvar, dels i tidskriften *Botaniska Notiser*, dels i tidskriften *Flora*, blifvit skyldig det sista svaret". Sannt är visserligen, att Prof. N. var den, som sist yttrade sig, men enhvar, som ta-

---

[1]) Redan i vår olika citation af samma källa kunde Prof. W. funnit ett, om ock ringa, bevis för att jag verkligen sjelf begagnat densamma.

[2]) Då Prof. N. på mer än ett ställe visat sig hylla denna satsen, att mindre passande namn böra mot andra, mera lämpliga, utbytas, och då ett godt tillfälle härtill onekligen härvid erbjuder sig, så torde det ej kunna anses opassande att fråga Prof. W., huru han i sitt anförande kunnat försäkra, att Prof. N. "genom miss-skrifning" och ej med fullt uppsåt har användt namnet *Peziza vesicularis*?

git kännedom om de vexlade skrifterna, kan afgöra, huruvida detta kan anses liktydigt med att jag "blifvit skyldig det sista svaret" i den bemärkelse, som detta uttryck vanligen tages; han vet äfven, att Prof. N. var den, som hade sista ordet derigenom, att jag (*Flora* 1858 n. 32), efter besvarande af alla hans anmärkningar, med anledning af hätskheten och personligheten i hans angrepp förklarade mig ej vidare vilja inlåta mig i skriftvexling med honom. Att jag nu ansett mig nödsakad att frångå denna föresats, härleder sig från råd af flera personer, hvilkas omdöme jag sätter högre än mitt eget. — Det torde emellertid böra påpekas, att då Prof. W. förklarat, "att Mag. Fries måhända med minne af en förgången vetenskaplig strid sökt sak med Prof. Nylander", så erkänner han sjelf, om jag ej misstager mig, att jag ingalunda fruktar att "blifva svaret skyldig".

Vidare yttrar Prof. W. på mer än ett ställe, "att Mag. Fries icke sätter Prof. Nylander så lågt, som han vill låta påskina", att "Mag. Fries synes mig, om ock indirecte, hafva medgifvit dess (det Nylanderska systemets) vigt och betydelse inom vetenskapen" o. s. v. Det torde måhända vara öfverflödigt att påminna, att jag ingalunda, såsom Prof. W. vill framställa saken, förnekat Prof. N:s förtjenster och att äfven han spelat och spelar en ej origtig rol inom lichenologiens utvecklings-historia. Flera af hans observationer kan jag ej annat än gilla, och min disputation visar på mer än ett ställe, dels att jag med beröm anför hans observationer, dels att jag, fullt förlitande mig på rigtigheten af desamma, deraf dragit konklusioner och begagnat dem vid genus- diagnoserna, dervid alltid samvetsgrannt angifvande källan. Detta hindrar dock ej, att han kan hafva begått fel, och en del deraf (ty jag skulle ännu kunna anföra åtminstone lika många) har jag underkastat närmare granskning, emedan de stodo i sammanhang med mitt föresatta ämne, på samma sätt, som förhållandet varit med åtskilliga andra författares åsigter och upp-
gifter. I ett arbete af så kritisk syftning, som min disputation, och skrifvet under en tid, då de mest olikartade meningar kämpa mot hvarandra, är det ej möjligt att undgå att

göra anmärkningar mot den enes eller andres åsigter. Att Prof. N. måhända mer än andra författare varit i min disputation föremål för dylika anmärkningar, kan af hvarje lichenolog lätt förklaras. Han är neml. ej blott den mest produktive bland nutidens lichenologer, utan hans åsigter äro äfven de från det allmänna föreställnings-sättet mest afvikande. Det är derföre jag varit något utförligare i granskningen af hans system, och det så mycket heldre, som en vidlyftigare sådan hittills ej blifvit lemnad. Huruvida den är sann eller ej, skola andra afgöra, ty vi äro båda jäfviga; det torde emellertid ej vara mig förmenadt att, såsom en motsats till de ofördelaktiga omdömena af Professorerna N. & W., få fästa uppmärksamheten på följande tveune yttranden [1]) i tidskriften *Flora* för förflutna året: "Der übrige Theil dieses Abschnittes ist grösstentheils einer Beurtheilung der von Massalongo und Nylander aufgestellten Flechtensysteme gewidmet, und wird insbesondere das letztere einer sehr eingehenden Kritik unterzogen, und die Unstichhaltigkeit dieses Systems in überzeugender Weise nachgewiesen, wobei der Verfasser mit Recht die Inconsequenz der Methode, die demselben zu Grunde liegt, hervorhebt, indem bald der Thallus, bald die Apothecien, bald die Spermatien zur Begrenzung der Tribus etc. auf ganz willkürliche Weise in diesem Systeme benützt werden" (p. 118) — och: "Es scheint uns der Verfasser bei dessen Aufstellung mit Glück einen Mittelweg zwischen den jetzt in der systematischen Lichenologie herrschenden Extremen eingeschlagen zu haben, dem zu folgen sich ohne Zweifel Viele bereit finden werden" (p. 252).

Och slutligen har Prof. W. sökt föröka det, enl. hans uppfattning, förhatliga i mitt uppförande genom att på ett par

---

[1]) Prof. N., som eger förmågan att tilldela sina vetenskapliga motståndare passande benämningar, anser sig hafva beröfvat dessa omdömen allt värde blott derigenom, att han kallar deras förf. en "panegyrista Friesianus". Bland de många hederstitlar, som jag af honom erhållit, vill jag här blott anföra en af de nyaste neml. den af "Hercules novus", under det att Massalongo och Körber få åtnöja sig med att heta helt simpelt och enkelt "Hercules".

ställen framhålla, att jag mot Prof. N. uppträdt "på ett fält, disputations-litteraturen vid Upsala Universitet, der denne icke är i tillfälle att försvara sig", hvilket Prof. W. "ej kan annat än beklaga". — Att angripa en värnlös är alltid föraktligt, men detta kan ej här ega sin tillämpning, ty disputations-litteraturen är ingalunda något inom Upsala område inneslutet, utan sprider sig snart äfven utom detsamma. Jag för min del måste bekänna, att jag vid författandet af min disputation afsåg, att densamma skulle sprida sig äfven till utlandets botanister och af dem erhålla sin dom, och att jag i detta afseende ej misstagit mig, visar sig deraf, att jag redan sett den citerad och omnämnd i tyska, franska, schweitziska och italienska skrifter. Och inför denna domstol, Europas botanister, står det Prof. N. lika fritt som mig att försvara sina läror mot de gjorda inkasten, och att han äfven är af denna öfvertygelse vittnar den kritik, som han öfver min disputation i *Flora* meddelat. — Enligt de åsigter, som Prof. W. hyllar, måste det anses opassande att i en akademisk disputation behandla en till universitetet ej hörande eller en afliden persons skrifter, alldenstund denne "ej är i tillfälle att försvara sig"; en kritik af t. ex. Schellings eller Hegels läror måste derföre alltid på nämnda plats anses "mindre lämplig" eller t. o. m. "beklagas", och likartadt blir förhållandet med hvarje vetenskaplig kritik. — Huru för öfrigt "Mag. Fries i ett berömande omdöme om hans disputation, uttaladt af den Filosofiska Fakulteten härstädes, kan söka ett stöd mot denne sin motståndare" (Prof. N.), kan jag ej fatta. Prof. W. vet mer än vel, att någon blind auktoritets-tro inom naturvetenskaperna ej finnes, utan att det enda gällande är *bevis*, grundade på rigtiga observationer och på rigtig tolkning af desamma. Det berömande omdöme, som jag af Fakulteten erhållit och för hvilket jag är högst tacksam, kan derföre lika litet för mig vara ett vapen mot Prof. N., som Prof. W:s smickrande utlåtanden kunna tjena Prof. N. till ett bevis på felaktigheten af min kritik af hans system och öfriga åsigter.

Sedan jag nu genomgått och, såsom jag hoppas, till fullo bevisat haltlösheten af Prof. W:s beskyllningar mot mitt "för-

hållande" till Prof. N., torde det tillåtas mig att tillbakavisa en dylik beskyllning rörande mina yttranden om Prof. Massalongo i Verona. Det heter neml. i Prof. W:s anförande: "Massalongo, numera afliden [1]), hvilken först anslog den rigtning inom lichenologien, som Mag. Fries till en icke oväsendtlig del följt, beskylles af denne sin efterföljare s. 40 för "nimiam segregandi ac divellendi cupidinem", med hvad rätt synes vid en blick på Mag. Fries' uppställning af genera och de många sådana, vid hvilka den nya signaturen Th. Fr. finnes vidfogad, antydande äfven hos denne författare en "segregandi ac divellendi cupidinem", för hvilken han således minst är befogad att tadla en föregångare".

I förbigående blott anmärkande det origtiga i uppgiften, att Massalongo "först anslog den rigtning inom lichenologien", som ej blott jag, utan största delen af nutidens lichenologer följt [2]), nödgas jag ännu en gång väcka uppmärksamheten derpå, att Prof. W. äfven här genom origtig tolkning af mina ord "sjelf skapar sig en anfalls-punkt". Hade neml. *hela* det citerade stället anförts, så hade Prof. W. och enhvar annan lätteligen insett, att jag der ingalunda talar om någon alltför långt drifven sönderdelning af genera, utan blott om en för långt drifven delning af de "ordines tribusque", till hvilka de redan bildade genera hänföras.

Men äfven *om man antager*, att jag om Massalongo yttrat, att han leddes af "nimia segregandi ac divellendi cupidine" i den mening, som Prof. W. inlagt i mina ord, så

---

[1]) Om, såsom man lätt kan förmoda, Prof. W. med orden "numera afliden" åsyftar en insinuation, att jag först sedan Massalongo är död vågat framkomma med åsigter, som strida mot de af honom framställda, så torde det vara nog att påpeka, att samma åsigter till största delen redan finnas uttalade i min afhandling: *Lichenes Arctoi Europæ Groenlandiæque hactenus cogniti*, hvilken till Kgl. Vetenskaps-Societeten i Upsala inlemnades i början af April 1860 och hvilkens tryckning redan var påbörjad, innan Massalongo den 25 Maj s. å. i Verona afled.

[2]) Massalongo sjelf tillägger Fée, Prof. i Strasbourg, denna ära, och såvida den ej tillhör honom, måste utan tvifvel De Notaris, Prof. i Genua, komma i åtnjutande deraf.

vore det ej svårt att försvara ett sådant yttrande. Af min disputation visar det sig neml. lätt, att omkring 50 af Massalongo uppställda eller antagna genera af mig blifvit med andra förenade, och då Prof. W. på ett par ställen klandrar mig för de "många nya genera", så måste väl detta i ännu högre grad gälla om Massalongo. Huruvida för öfrigt något opassande eller hånande ligger i mitt ofvan anförda uttryck, nå andra bedöma; mig synes det vara t. o. m. mildt, om det jemföras med andra af Prof. N., hvilken rentaf påstår, att Massalongo och hans efterföljare Körber äro angripna af "*rabies*" (*Flora* 1861 p. 134).

Sådant är det hufvudsakliga af Prof. W:s yttrande till Fil. Fakultetens protokoll, och detta har Prof. N. ansett sig böra i en *vetenskaplig* tidskrift införa. — Till dessa nu granskade beskyllningar och insinuationer fogar Prof. W. några korta reflexioner öfver mitt arbetes uppgift och sättet för dennas lösning, som jag anser mig ej böra med tystnad förbigå, emedan äfven dessa, så sväfvande och lösliga de än äro, dock innehålla ett ej obetydligt antal origtiga uppgifter och obefogade insinuationer.

"Hvad åter Mag. Fries' egen (quid?) afhandling beträffar", börjar Prof. W.," är den ett försök till ett nytt system öfver de högre lafvarne i afseende på deras i Europa förekommande slägten, eller rättare ett inpassande af Massalongos och hans efterföljares Körbers åsigter på det redan i *Lichenographia Europæa* af Professoren och Commendeuren Fries uppställda systemet".

Det synes mig nästan obegripligt, att en person, som sätter sig till doms öfver ett arbete, så litet gör sig reda för dess uppgift, ehuruväl densamma på ett ganska tydligt och klart sätt finnes anförd. Ett nytt system har jag aldrig försökt eller ens vågat försöka att uppställa, då jag väl vet, att jag dertill ingalunda är vuxen; detta vet äfven Prof. W. alltför väl, ty litet längre ned i sitt anförande förklarar han: "Ett nytt system har Mag. Fries sjelf pag. 36 förklarat sig icke vilja gifva". — Lika litet har min afsigt varit "att på ett förutvarande system inpassa nya åsigter". Detta framgår redan

af mitt arbetes titel, *Genera Heterolichenum Europæa recognita*, som för enhvar med latinska språket något förtrogen ej bör vara tvetydig. Det begrepp, som med *recognoscere* uttryckes, innebär nemligen blott en *granskning*, och hufvudämnet för min afhandling är äfven, såsom dess titel utsäger, en kritik öfver de af äldre och nyare lichenologer föreslagna genera bland de högre lafvarne. Något *inpassande* af nya åsigter på det Friesiska laf-systemet har varit fjerran från mitt arbetes ändamål, ty tvärtom står det hufvudsakligen i ett *indifferent* förhållande till hvarje s. k. lichenologiskt system. Eger neml. den i detsamma försökta begränsningen af genera något värde, så kan hvarje system begagna sig af de resultater angående denna begränsning, till hvilka jag kommit. Detta min afhandlings indifferenta förhållande till det ena eller andra systemet har jag jemväl (p. 36) tydligen tillkännagifvit, der det yttras, att systemet, vid framställningen af arbetets verkliga ämne, endast derföre kommit i fråga, emedan vid anförandet af genera *något* system måste följas. Och hvarföre jag dervid föredrog det Friesiska framför andra, härleder sig af min öfvertygelse, att detsamma i många fall eger företräde framför alla andra och isynnerhet framför det Nylanderska, med huru stora anspråk det än framträder.

"Det mest originella dervid", fortfar Prof. W., "är den mängd af nya slägtnamn, med hvilka Mag. Fries ansett sig böra rikta vetenskapen". För enhvar, som sjelf granskat min disputation, måste detta påstående i sanning synas obegripligt! Sannt är det visserligen, att derstädes anföras 125 slägten, men det är ej sannt, hvarken att jag *skapat* eller att jag *godkänt* dem *alla*. Detta sednare visas lätt af de anmärkningar, som jag ej sällan bifogat [1]), ehuruväl jag ansett mig stundom böra på grund af andras auktoritet skilja det, om hvars sammanhang jag ej hunnit vinna en stadgad öfvertygelse; det förra bevisas t. o. m. af ett blott flygtigt genomskådande af disputationen. Ty hvilka äro de *nya* namn, som jag bil-

[1]) Jfr. t. ex. under slägtena n. 7, 61, 63, 71, 74 o. s. v., der det heter: "num satis naturale genus?", "a subsequente forte non satis distinctum", "genus, ut videtur, nimis artificiale" o. d.

dat och med hvilka jag således "riktat vetenskapen"? För det första trenne (*Caloplaca*, *Arthrorhaphis*, *Chænotheca*), hvilkas af andra förf. antagna namn jag på uppgifna grunder nödgats förkasta; för det andra fyra [1]) (*Dimerospora*, *Helocarpon*, *Rhexophiale*, *Placographa*), hvilka genera jag sjelf bildat och benämnt. Och för dessa "många nya slägtnamn", sju till antalet, yttras bäfvan och fasa, under det att Prof. W:s ideal, Prof. N., utan anmärkning tillåtits bilda åtminstone ett fem gånger så stort antal nya slägtnamn. Man ser, att ännu är ej konsten utdöd "att sila myggor och svälja kameler".

Men, torde någon invända, hvad betyder väl det ej sällan återkommande tecknet Th. Fr., som är bifogadt flera andra genus-namn? Förklaringen häraf är ganska lätt att finna, isynnerhet för den, som med Prof. W:s bestämdhet och beläsenhet uppträder såsom domare i denna sak. Denna signatur betyder ingalunda, att jag *skapat* dessa slägten och benämningar, utan blott att jag *på annat sätt begränsat* de förr använda och antagna genera, eller att jag såsom genus-namn begagnat en benämning, som föregående författare användt för att beteckna ett sub-genus (t. ex. *Xanthoria*, *Pilophorus*). Och då jag så gått till väga, har det ingalunda varit min afsigt att "frappera genom de många nya namnen", utan jag har blott följt ett ganska allmänt vedertaget bruk.

Hörom emellertid, hvad Prof. W. ytterligare anför! — "Sedan han (Mag. Fries) pag. 40 tadlat Massalongo för hans alltför stora söndringsbegär och pag. 23 sagt om Prof. Nylander: "ex novissimis (vide in *Flora* hujus anni) si concludamus, abundante generum propositorum numero cum Massalongo brevi poterit certare", faller han sjelf i samma fel, hvilket han tillvitat andra och detta i en förundransvärdt hög grad". Detta bevisas sålunda: I Fries' Lichenographia Europæa voro för de år 1831 kända 407 europeiska arterna af *Heterolichenes* "32 slägten tillräckliga", och Prof. N. upptager

---

[2]) Utom dessa fyra europeiska genera har jag bildat tvenne exotiska: *Oropogon* och *Argopsis*, äfvensom ett till *Homolichenes* hörande, *Arctomia*.

1858 "97 slägten för hela jordens 1249 arter"; under det att "Mag. Fries har nu i *Genera Heterolichenum Europæa recognita* icke mindre än 125 slägten för den enda verldsdelen Europas arter, hvilka, såvidt de hittills äro kända, icke uppgå till 600". Häraf följer naturligtvis, att Mag. Fries begått ett "förundransvärdt" stort "fel". H. S. B.

Jag anser mig härvid först böra göra ett par smärre anmärkningar, för att belysa ett par af Prof. W:s här anförda uppgifter. I första rummet sväfvar han neml. i en icke obetydlig villfarelse, då han, fullt förlitande sig på Prof. N:s uppgift i *Syn. Lich.*, förklarar Europas lafarter, "såvidt de hittills äro kända, icke uppgå till 600". Mer än väl bekant är det dock för hvarje lichenolog, huru Prof. N. under en enda art ej sällan förenar tjogtal af arter, som alla andra funnit väl och säkert åtskilda, och lika kändt är det, att Prof. N. (huruvida med rätt eller orätt, må andra afgöra) helt och hållet med tystnad förbigår största delen af nyare författares nybeskrifna arter [1]), eller, *utan att hafva sett dem*, förnekar deras arträtt. Hade han haft tillfälle att undersöka dem, skulle han utan tvifvel nödgats antaga ett ej ringa antal deraf; nu deremot hyllar han, åtminstone in praxi, den satsen, att hvad han ej sjelf sett, är af intet värde och ingen betydelse. Att de af honom uppgifna siffrorna sålunda måste blifva mindre tillförlitliga, är ganska naturligt; detta visar sig äfven af andras lichenologiska arbeten t. ex. af den nyligen utkomna Krempelhubers *Die Lichen-Flora Bayerns (diesseits des Rheins)*, i hvilken 681 arter [2]) finnas upptagna, Anzi's *Catalogus Lichenum provinciæ Sondriensis*, der från detta obetydliga område 539 arter uppräknas, ja t. o. m. af Nylanders *Prodromus Lichenographiæ Scandinaviæ*, der 494 [3]) ar-

---

[1]) Sjelf säger han: "omnes vero auctorum recentiorum Deakin, Massalongo etc. non vidimus" *(Pyren.* p. 7).

[2]) Äfven med en enl. min åsigt i några fall nödig reduktion af arterna qvarstår ett tillräckligt antal för att visa sanningen af mina åsigter.

[3]) Af dessa hafva ej mindre än 48 d. v. s. nära 10 proc. under sjelfva tryckningen blifvit för N. bekanta, såsom tillhörande det ifrågavarande området. Jfr. pag. 7 och 294.

ter angifvas — och det ehuruväl många af hans arter utan tvifvel äro kollektiva och ehuru ett ej obetydligt från detta område redan kända arter ej äro författaren bekanta. Kortelligen, utan att angifva någon bestämd siffra, vågar jag med bestämdhet påstå, att hela Europas kända art-antal af lafvar *betydligt* öfverstiger 600.

Vidare anser jag mig ytterligare böra fästa uppmärksamheten på, att jag ingalunda obetingadt godkänt *alla* de 125 slägten, som jag anfört, utan att jag om flera bland dem tvärtom uttryckt min förmodan, att de måste indragas, ehuruväl jag tills vidare ansett mig böra i dessa fall låta andras auktoritet gälla mer än mina egna gissningar.

Sannt är emellertid, att jag antager flera genera än Prof. N., men den frågan må tillåtas: *på hvilka grunder* kan Prof. W. bestämma, huruvida det eller det antalet är för stort eller för litet? Det enda rigtiga medlet härtill synes mig vara, att antingen underkasta de af mig i afhandlingens tredje afdelning (pag. 25—36) angifna grunder för slägtenas begränsning en kritik och visa, att jag dervid begått felaktigheter och misstag, — eller ock att, med erkännande af de af mig anförda grundernas rigtighet och giltighet, framvisa att jag sjelf vid tillämpningen (pag. 47—112) gjort mig skyldig till fel och inkonsequenser mot dessa mina principer. Utan att gå tillväga på detta sätt synes det mig vara uppenbart för enhvar, att klandret och ropet på "för många genera" blott äro toma ord, som ej ega något annat stöd än enhvars subjektiva öfvertygelse.

Prof. W. har emellertid helt apodiktiskt förklarat, att talet 125 är för stort, under det han å ena sidan klandrar mig för att hafva gjort anmärkningar mot Massalongo, som antagit ungef. 50 flera, och å den andra utan klander anför, att Prof. Nyl. inrymt alla af honom kända arter i 114 genera. Men må det tillåtas att blott för jemförelsens skull fråga: hvilken dom skulle väl Prof. W. fälla öfver nutidens botanister i allmänhet, om han jemförde deras skrifter med t. ex. Linnés *Systema Naturæ* eller *Flora Suecica*, blott räknande *antalet* af genera men ej fästande sig vid grunderna, på hvilka de hvila?

Månne han ej, för att vara konsequent, måste uttala en förkastelse-dom öfver alla botanikens idkare utan undantag? Helt visst, ty han tänker blott på siffertalet och ej på hvad som bestämmer detsamma. Och dock låter saken lätt förklara och försvara sig. Genus-begreppet har neml. inom botaniken fått en skarpare begränsning; detta har varit en nödvändig följd af den stora mängd natur-föremål, som tid efter annan blifvit upptäckta: vetenskapens utveckling har fordrat, att slägtenas antal skulle ökas, på det att öfverskådandet af naturens mångfald och rikedom skulle derigenom underlättas. Är häruti något felaktigt, måste klandret utgå från en kritik af nutidens uppfattning af sjelfva genus-begreppet, ej från ropet om "det stora antalet". En revolution har redan längesedan försiggått inom de flesta den speciella botanikens delar; ordningen har nu kommit till lichenologien, och det är lika fruktlöst, som det skulle varit inom andra naturvetenskapernas delar, att genom maktspråk vilja föreskrifva, huru stort antal genera bör tillåtas, och att förklara afvikelsen för vetenskapligt kätteri. — Vill man dessutom anställa en jemförelse mellan antalet af genera hos särskilda författare, såsom Prof. W. gjort, så bör man väl äfven taga i betraktande de olika hjelpmedel för undersökningen, som stått dessa författare till buds (och i detta afseendet äro vi utan gensägelse bättre lottade än våra föregångare), äfvensom en annan omständighet, hvilken måste iakttagas för att ej denna jemförelse blott skall blifva ett förvillande sken. En författare kan sammanställa flera genom naturliga karakterer begränsade, med eller utan egna namn utmärkta grupper eller subgenera under *ett* gemensamt slägtnamn; en annan framställer grupperna med egna namn såsom särskilda slägten. I sjelfva verket blir skilnaden härigenom blott nominel, ehuru vid första blicken det visar sig, att den ene har *få*, den andre *många* genera; att disputera om hvilken handlat rättast, reducerar sig i sjelfva verket till tvist i en smakfråga. Hvad man deremot med skäl torde fordra är, att harmoni och konsequens vid ämnets behandling iakttages, och det är just denna, hvilkens frånvaro jag sökt visa i Prof. N:s genus-begränsningar. Jag vet väl, att han förklarar hvarje fordran på logi-

kens användande vara "observatiunculæ scholasticæ", "nugæ scholasticæ", "ambages scholasticæ" o. s. v., men jag tvekar ej, att ju ej t. o. m. han sjelf skall erkänna, att, *om* han tillämpade samma grunder vid bearbetningen af de lägre som af de högre lafvarne, så skulle hans genus-antal *betydligt* tillväxa. — Att *nu* jemföra genus-antalet hos Prof. N. och mig eller hvilken annan författare som helst synes mig hardt när omöjligt, ty man kan ej jemföra så till sjelfva deras grund disparata ting.

En följd af det af Prof. W. klandrade "stora antalet" af genera blir, att "flera naturligtvis finnas, hvilka grunda sig på minutiösa karakterer". Enda beviset härför är följande: "De med signaturen Th. Fr. försedda nya [1]) slägtena *Physcia* och *Xanthoria* skilja sig t. ex., såvidt de af Mag. Fries gifna diagnoserna upptaga deras skiljande characterer, nästan endast genom sporernas färg". Jag rekommenderas till Prof W. och hvarje annan en ytterligare jemförelse af dessa diagnoser, och det skall lätt visa sig att i det lilla, försigtiga ordet "*nästan*" gömma sig flera vigtiga skiljemärken.

Hvad slutligen Prof. W:s yttrande beträffar, att uppställningen af ett nytt system varit svårare, än det ämne, som han ansett vara min afhandlings hufvudsak, så medgifver jag villigt detta, — men att jag ej företagit mig en sådan uppgift, torde ej böra läggas "en ung författare", "i sjelfva verket ännu åtminstone sjelf utan alltför (sic!) stor förmåga att åstadkomma något af större betydenhet", till last. — Deremot har det ej lyckats mig att utfundera de grunder, hvarpå Prof. W. stöder sitt yttrande, att lösningen af min disputations uppgift "i sjelfva verket måhända icke varit alltför svår". Har jag neml.

---

[1]) Att dessa äro försedda med signaturen Th. Fr. är endast till hälften sannt, ithy att jag (pag. 59 och 60) skrifvit *Physcia* (Fr.) Th. Fr. och *Xanthoria* (Fr.) Th. Fr.; att de deremot äro *nya*, af mig skapade, är komplett falskt, hvilket af enhvar lätt kan inses, som läst disputationen. Orsaken, hvarför jag tillfogat "Th. Fr.", är att jag annorlunda begränsat dessa redan förut antagna genera, i det att jag sammanslagit 2 à 3 af nutidens flesta författare antagna skilda slägten.

lyckats i mitt försök till denna lösning, visar det sig naturligtvis, att densamma ej varit mig alltför svår; har jag åter misslyckats — och detta synes vara Prof. W:s åsigt —, så följer deraf motsatsen. Menas åter med ordet *svår* detsamma som *mödosam*, *besvärlig*, så tviflar jag, att Prof. W. eger några grunder, efter hvilka han ens gissningsvis kan fälla ett omdöme. — Deremot vågar jag påstå, att det "*bellum omnium inter omnes*", hvarför han yttrar en sådan fruktan, väl lättast skulle uppstå, om alla följde Prof W:s sätt att gå till väga vid vetenskapliga kritikers författande.

Och härmed slutar jag denna granskning, som, mot min vilja, vuxit till ett ej obetydligt omfång. Till min ursägt torde få tjena min önskan att fullkomligt rentvå mig från de beskyllningar, som blifvit mot mig utan grund framkastade, ty om än det står enhvar fritt att om min *förmåga och skicklighet* såsom författare och lärare hysa hvilka tankar han behagar, kan jag ej annat än på det bestämdaste afvisa hvarje försök att fästa en fläck på min *heder och ära*.

II.

I såväl femte som sjette häftena af Sällskapets Notiser finnas åtskilliga angrepp mot mig och mina skrifter, hvilka ega Prof. N. till författare. Då dessa äro på latinska språket författade, kunde man visserligen vänta, att de af mig skulle på samma språk besvaras, men då jag funnit, att Prof. N. mången gång ej förstått hvad jag på nämnda språk skrifvit, och då det äfven, upprigtigt taladt, ej sällan varit mig omöjligt att fullt fatta hvad han menat [1]), så torde det ursägtas mig, att jag här begagnar vårt gemensamma modersmål.

[1]) Hit måste jag räkna sådana uttryck, som t. ex. "Elementum nebulosum principiorum modo Friesiano verba prolixe diffundenti maxime indubitanter est commodum, at parum practicum" (*Flora* 1861 p. 530); "cui effato (urbanitate scholæ Friesianæ conscripto)

I det femte häftet finnes (pag. 285—288) en lång not, innefattande en quasi-kritik af mina *Lichenes Arctoi Europæ Groenlandiæque;* att jag emellertid här med tystnad förbigår densamma, torde kunna ursägtas deraf, att densamma af Prof. N. blifvit äfven i *Flora* införd och der af mig besvarad. — Likaledes anser jag det vara en lönlös möda att genomgå det arbete: *Lichenes Scandinaviæ sive Prodromus Lichenographiæ Scandinaviæ*, som upptager nämnda häfte, för att derur utplocka de utfall mot ej blott mig [1]), utan Sveriges botanister öfverhufvud [2]), hvaraf det är späckadt, isynnerhet som mången mähända i de mindre smickrande yttranden, som jag väl knappt kunde undgå att fälla, skulle kunna skåda en *jalousie de métier*, då jag redan förut (*Lict. Arct.* p. 5) förklarat det vara min afsigt att engång utgifva ett likartadt arbete. Jag hoppas äfven att, om ej tid och krafter svika, kunna fullfölja

---

signa!!! impudentiam acuente adjungit" *(Sällsk. pr. F. & Fl. Fenn. Not.* VI. p. 201); "Nescio adhuc minus, sin multi methodum meam sequentur" *(Ann. Sc. Nat.* 4, XII p. 264) m. m.

[1]) Jag anser mig dock böra påpeka en not p. 43, i hvilken samma anmärkning framställes, som Prof. N. redan förut i *Flora* (1859 p. 45) yttrat, att jag i *Bot. Not. 1857* p. 211 vid anförandet af N:s diagnos på slägtet *Coniocybe* olyckligtvis af bristande uppmärksamhet kommit att skrifva "*interdum*" i st. f. "*numquam*". Villigt erkännande det felaktiga häruti och beklagande detsamma, måste jag dock protestera mot Prof. N:s påstående att detta är "*pro usu peculiari factum*" (d. v. s. uppkommet genom uppsåtlig förfalskning), ett beteende, som af N. förklaras vara "*suo modo ingeniosum, at minus honestum*". Det torde vara nog att anmärka, att äfven om "*interdum*" uthytes mot "*numquam*", så anser jag mitt på nämnda ställe fällda påstående ingalunda jäfvas utan vara lika berättigadt.

[2]) Lichenologiens usla tillstånd i Sverige söker Prof. N. t. ex. bevisa, och detta på följande egendomliga sätt: "ut exemplo ostendam, quousque tamen tunc (quum lichenes explorare incepi) adhuc neglecta fuerint hæc vegetabilia, afferre liceat, anno 1852 vulgatissimam *Lecanoram cerrinam* in Flora Upsaliensi nondum adnotatam fuisse". Exemplet är beklagligtvis mycket illa valdt, ty envar kan lätt finna den anförd redan i Wahlenbergs *Flora Upsaliensis* pag. 407.

denna min plan, men jag inser dock mer än väl, att såvida detta arbete skall kunna *nägorlunda* uppfylla sitt ändamål, fordras ännu åtskilliga års fortsatta forskningar, ej blott i våra fjälltrakter, utan äfven i flera andra delar af landet — och derföre kan måhända på detta mitt tilltänkta arbete, till hvilket jag under mera än ett decennium samlat materialier, lämpas uttrycket: "nonum prematur in annum".

Jag lemnar derföre det femte häftet, blott tillåtande mig en enda liten anmärkning. Såsom princip för artbestämmandet har Prof. N. förklarat sig hylla följande: "Animadvertam, me numquam jungere nisi transitus adsunt manifesti, nec dividere, separare, nisi ubi transitus nulli visi" (*Flora* 1859 p. 44). Häremot har jag intet att anmärka, men frågas: tillämpar han alltid denna princip? Jag vågar med bestämdhet påstå motsatsen, då frågan är om ej få af mig uppställda arter (t. ex. *Placodium inamoenum*, *Placographa nivalis*, *Endocarpon pulvinatum* m. fl.), ty dessa har han bestämdt *aldrig sett.*

Jag öfvergår nu till sjette häftet, i hvilket finnes införd samma föga smickrande anmälan af min sednaste akademiska disputation, som han låtit i *Flora* 1861 n. 9 intaga och om hvilken han sjelf yttrar: "Exempla allata sufficiant, ut perspiciatur, cujus indolis sint vitia, quæ mihi objicere et pro modulo virium buccinare tentat magister Upsaliensis. Contumeliis ejus respondere sane non meum est, talia me haud tangunt". Förmodligen inseende, att nämnda exempel ej voro tillräckliga eller ock att mina s. k. "*contumeliæ*" dock röra honom, har han i Sällskapers Notiser tillagt en nära 2 sidor lång not och dessutom ett bihang, hufvudsakligen rigtadt mot en "panegyrista Friesianus", hvilken haft den djerfheten att i *Flora* n. 8 fördelaktigt omnämna min afhandling. Hänvisande till mitt svar i *Flora*, vill jag här blott tillägga följande:

1. Prof. N. har tydligen missförstått mina i *Lich. Arct.* p. 10 om spermogonierna yttrade ord; hade han fullständigt anfört dem, hade enhvar lätt kunnat inse, att de af N. klandrade orden blott afse spermatiernas *användande för genusbestämningen*, ej deras *studium i allmänhet.* Det oaktadt tror

jag mig ej hafva felat, då jag (*Gen. Heterol.* p. 34) förklarat: "in generibus a nobis receptis crediderimus tamen, omnes species similia possidere sterigmata" (och detta är mer än hvad man kan säga om Prof. N:s genera, ehuru han påstår sig härpå lägga större vigt än "superbus magister Upsaliensis"), samt (l. c. p. 36): "non omnino igitur hæc organa (spermatia) infra omisimus nec tamen magni ea duximus — quod facientes non admodum a factis Nylandri declinavimus, iteratis ejus de magna spermatiis vi adtribuenda affirmationibus minime congruis". Bevis härför äro äfven på anf. st. lemnade.

2. Prof. N. synes vilja förneka, att spermatierna "multo quam sporarum paucioribus compotes sunt differentiis"; det är dock mer än väl bekant, att hos sporerna visa sig betydande olikheter i afseende på form, sammansättning, färg, antal och storlek, under det att spermatierna blott afvika från hvarandra hvad form och storlek beträffar.

3. Att jag ingalunda anser spermogonierna "fere pro parasitis alienis", framstår så tydligt af alla de ställen, der jag om dessa organer yttrat mig, att ett svar på denna insinuation är öfverflödigt, såvida det ej här låge så nära till hands att påminna, att det hvarken visar mod eller ridderlighet att göra angrepp på fiender, som blott finnas till i ens egen inbillning. — Till de "dubia de vera eorum natura", om hvilka jag talat, kan ännu räknas deras bestämmelse (hittills blott gissningsvis och per analogiam känd), deras utvecklings-historia, huruvida eller till hvilken grad de äro förändringar underkastade o. s. v. — Att jag från andra förf. stundom hemtat mina uppgifter rörande spermatierna, har jag sjelf (*Gen. Heterol.* p. II) tillkännagifvit, och detta synes äfven af citaterna. Att jag emellertid äfven sjelf sysselsatt mig med dessa organers undersökning, vittna såväl mina uppgifter om deras beskaffenhet hos åtskilliga slägten, om hvilka (enl. hvad jag vet) dylika hos andra förf. saknas; som äfven t. ex. den rättelse af Prof. N:s uppgifter i detta afseende, som jag pag. 65 meddelat.

4. I *Lich. Arct.* p. 9—10 har jag anfört Prof. N:s regel för genus-bestämningen, bestående deruti, att man bör så

mycket som möjligt oförändrade bibehålla gamla och undvika nya namn, "quæ fere semper memoriæ scientiæque sint molesta". Då han på grund häraf (med undantag af ett eller två) förkastat alla de talrika genera, som i nyare tider af andra blifvit bildade, men sjelf riktat vetenskapen med åtminstone 35 nya genus-namn, så har jag vågat påstå, att han väl stiftat denna regel för andra, men anser sig sjelf ej böra lyda densamma. Såsom vanligt talande om "impudentia" och "quid argumenta vel honestatis præcepta simplicissima curat calumniator, qui sibi omnia impunite licita credit", fordrar han ytterligare bevis för sanningen af mitt påstående — och alltför gerna! Må det då blott tillåtas mig att fråga: hvaruti består den "jubens necessitas" (*Syn.* p. 118), som tvingat Prof. N. till skiljandet af genera *Chlorea*, *Everniopsis*, *Platysma*, *Ricasolia*, *Squamaria*, *Amphiloma*, *Glypholecia*, *Peltula*, *Gyrothecium* m. fl.; hvarföre förkastar Prof. N. de äldre namnen *Thermutis* Fr., *Schismatomma* Fw. et Körb., *Krempelhuberia* Mass. för att få nöjet att skrifva *Gonionema* Nyl., *Platygrapha* Nyl. och *Pseudographis* Nyl.; afviker ej det af Prof. N. undertryckta slägtet *Desmazieria* till thalli structur lika mycket från *Ramalina* som *Chlorea* Nyl. och *Everniopsis* Nyl. från *Evernia;* afviker ej *Caloplaca* Th. Fr. (= *Callopisma* DNtrs.) från de öfriga *Lecanoræ* (sensu Nyl.), utom genom andra karakterer, endast genom spermogonierna lika mycket, som de af Prof. N. återupplifvande och nybegränsade genera *Squamaria* och *Placodium* från hvarandra; finnas ej under hans *Lecanora*, *Lecidea* och *Verrucaria*, af alla andra nyare förf. delade i flera slägten, åtskilliga arter, som med betraktande af sporerna och spermatierna lika säkert och lika naturenligt kunna skiljas, som flera af hans genera bland de bättre utvecklade; fordrar ej konsequensen, då Prof. N. blott på grund af sporernas olikhet hänför sin *Lithographa petræa* ej blott till ett från *Opegrapha* skildt slägte utan äfven till en annan tribus, att han äfven skall erkänna slägtena *Acarospora* Mass. och *Biatorella* DNtrs., hvilka på precis samma sätt afvika från hans *Lecanora* och *Lecidea;* finnes någon annan skillnad mellan *Thelenella* Nyl. och de öfriga *Verru-*

cariæ än mellan *Lopadium* Körb. och de öfriga *Biatoreæ*, ehuruväl N:s slägte antages men Körbers förkastas o. s. v. — nästan in infinitum.

5. Prof. N. har i *Prodr. Lich. Gall.* p. 100 yttrat: "*Belonia russula* Körb. *Lich. sel.* 79 genus sistit hic disponendum optimum et distinctum ab omnibus ceteris *Lecanoreis* defectu paraphysium, quarum loco sporæ e thecis discretæ diu in thalamio remanent erectæ (paraphyses forma elongata gracili mentientes). Ob epithecium (apicibus superis sporarum conglutinatum) dilatatum non est "affinis *Segestrellæ*", ut erronee autumat cl. Körber. Versus *Gyalectas* autem nonnihil vergit hæc species singularis saxicola parva" — och härom har jag *(Gen. Heterol.* p. 105) vågat yttra: "Descriptio [1]) Nylandri prorsus est falsa et sane paradoxa". — En mikroskopisk undersökning af denna intressanta laf visar äfven lätt, att *det falska* ligger deruti, att *a)* paraphyser finnas och ingalunda saknas, *b)* att sporerna icke hafva spetsarne "conglutinatæ" och *c)* att något "epithecium apicibus superis sporarum conglutinatum", sålunda ej finnes. Lika falsk blir derigenom äfven den plats, som Prof. N. vill gifva denna växt i systemet. Det *paradoxa* ligger deremot deruti, att man kan antaga något så underligt, som att "sporæ ex ascis discretæ" skola sedan kunna sammanväxa till ett "*epithecium*", samt *framför allt* att man kan gifva en sålunda uppkommen del *(nb.* om den funnes) detta namn. Sannt är väl, att Prof. N. redan förut i sina skrifter begagnar termen *epithecium* för att beteckna tvenne helt olika föremål [2]), men här skulle nu

---

[1]) Prof. N. protesterar i häftiga ordalag mot ordet "descriptio", gående så långt att han utropar: "quid vero veritatem curat Fries". Jag för min del kan i dessa ord ej finna en sådan döds-synd, utan vågar fortfarande påstå, att N. *descripsit* apotheciernas inre byggnad och sålunda lemnat en *descriptio*, om ock ej *generis* (hvaremot han så ifrigt fäktar, ehuru jag aldrig begagnat detta uttryck), dock *apotheciorum* — quæ "prorsus est falsa et sane paradoxa".

[2]) Att Prof. N. med *epithecium* hos de gymnocarpiska lafvarne förstår något helt annat än hos de angiocarpiska, är genom en comparativ analys af dessa begge frukt-slag lätt att finna.

en tredje bemärkelse antagas, som saknar alla stöd. — Emellertid anser sig *Prof.* N. nu oförhindrad att förklara: "nihil falsi adest in verbis paucis, quæ l. c. *(Prodr. Lich. Gall.* p. 100) attuli de *Belonia* (cf. Nyl. *Lich. Scand.* p. 183)". Man måste verkligen intagas af förvåning öfver ett sådant yttrande, och denna minskas ej, om man upplår det af Prof. N. anförda stället i *Lich. Scand.* Der talas ej blott icke ett ord om några till ett "epithecium" upptill hopvuxna sporer, som bevisa att denna växt hör till *Lecanoreæ*, utan tvärtom säges: "margine apotheciorum thallino *Lecanoream* se sistens"; dertill förekommer i rak motsats till "defectu paraphysium" *(Prodr. Lich. Gall.)* orden: "paraphyses graciles [1]), ut in *Thelotremeis*". Och frågas nu: om hvilken af oss kan man med större skäl frågas: "*quid veritatem curat?*"

6. Att i Fries' *Dianome Lichenum* för första gången *Sphærophorei* och *Caliciei* hänföras till samma "ordo [2])", kan väl ej nekas. Prof. N., som förenar dem under samma "series", förnekar sig hafva följt detta arbete, som får namn, heder och värdighet af "nugæ pulvereæ". Må så vara! Jag förmodade dock, att det ej kunde vara honom obekant, då i detsamma lemnas ett försök till ett system, och jag antog, att den, som fäller ett så kategoriskt omdöme om alla äldre systemer *(Sym.* p. 59), åtminstone måste hafva studerat dem alla.

7. Hade Prof. N. nogare genomläst mitt yttrande i *Gen. Heterol.* p. 23, hade han kunnat bespara sig sin vrede, sitt utrop (noch ein mal!): "quid veritatem curat Fries!" och sin fråga: "ubi invenitur "abundans generum propositorum numerus", qui mihi adtribuitur et in "*Flora huj. anni*" adesse in-

---

[1]) För att på något sätt dölja sitt misstag tillägger Prof. N.: "demum in apotheciis vetustis totum hymenium sporis cylindraceo-fusiformibus occupatum conspicitur"; detta är sannt, såvida han efter ordet hymenium tillägger *paraphysibus atque*, ty dessa försvinna ingalunda i de äldre apothecierna.

[2]) Att orden "ordo", "tribus", "familia", "series" o. s. v. af olika förf. begagnas för att utmärka samma sak, vet Prof. N. alltför väl, för att jag skulle behöfva mer än påminna derom.

dicatur". Då neml. det i mitt yttrande förekommande ordet "*poterit*" är futurum, häntyder detta naturligtvis på något, som ännu ej skett, och denna "abundans generum numerus" finnes ej ännu, — men "si concludamus" d. v. s. om Prof. N. komme att vara konsequent, så måste han äfven komma att antaga en stor mängd genera. Jag vill dock gerna medgifva, att detta väl ej kommer att inträffa. — Prof. N. säger visserligen: "Ibi (*Flora* 1860) non exposita fuerunt a me plura quam duo genera (*Stictina* et *Gymnoderma* Nyl.), sed quid veritatem curat Fries"; till dessa kan dock läggas *Everniopsis* (*Flora* 1860 pag. 42), ett på högst svagå karakterer stödt slägte.

8. Prof. N. förklarar, att "tantum 114 genera admitto"; härom vill jag ej tvista, utan blott anmärka följande: I *Syn.* p. 65—67 uppräknas 113 genera, af hvilka N. väl sedermera uteslutit *Pseudographis*, såsom af honom origtigt hänfördt till lafvarne i st. f. till svamparne, såsom de allra flesta förf. förut gjort. I *Prodr. Lich. Scand.* p. 19—21 uppräknas hela verldens lafgenera och befinnas der vara 115, hvadan ett (men hvilket?) väl sedan blifvit indraget, såvida ej "114" är — såsom troligt synes — ett skrif- eller räkne-fel. Och till dessa böra väl dessutom tvenne genera: *Combea* och *Ozocladium* läggas, hvilka visserligen saknas i båda de anförda genusförteckningarne, men deremot finnas beskrifna i *Syn.* p. 254 och 256 och hvilka väl ej kunna med andra förenas. De af N. antagna genera äro således (116 eller) 117. — Om *art*-antalet har jag redan ofvan yttrat mig.

9. Prof. N. försäkrar: "manifestum maneat, lichenibus atmosphæram vel aquam pluvialem alimentum præbere" — och detta har jag ej förnekat, men väl att "la plupart se nourissent *exclusivement* aux dépens de l'atmosphère" (*Syn.* p. 1), emedan jag anser och sökt bevisa, att de äfven från det föremål, på hvilket de växa (d. v. s. *matrix*), i likhet med öfriga växter, upptaga näringsämnen. Detta synes Prof. N. fortfarande vilja förneka, såsom motbevis anförande: "Dominum Fries credere videri, aquam pluvialem aqua destillata constitui". Väl vetande, att regnvattnet innehåller endast en obe-

tydlighet af föroreningar [1]), anhåller jag att af Prof. N. erhålla en analys på dylikt vatten, som innehåller Kiselsyra, Svafvelsyra, Phosphorsyra, Lerjord, Kalk, Talk, Jern, Mangan, Kali m. m. — och detta i tillräcklig myckenhet för att gifva lafvarne alla deras oorganiska beståndsdelar.

9. Prof. N. anför tillvaron af kristaller af oxalsyrad kalk såsom ett medel att skilja lafvarne från svamparne; observationernas otillräcklighet har jag sökt visa. Här må tilläggas en anhållan, att Prof. N. måtte bevisa deras tillvaro hos våra allra tydligaste lafvar t. ex. *Stictæ*, *Peltigeræ*, *Parmeliæ*, *Collemaceæ* m. fl. — Hvad svamparne angår, har jag ej påstått, att dylika kristaller blifvit funna, men väl anfört flera bevis för möjligheten deraf. — Att Rochleder anför Braconnets uppgift, att *Hæmatomma ventosum* innehåller "grosse Mengen oxalsauren Kalkes", vet jag mer än väl, men då de af Prof. N. tillfogade orden, "cfr. contrarium in *Gen. Heterol.* p. 9", af mången lätt kan tolkas så, som att jag förfalskat detta ställe i Rochleder's *Chem. d. Pflanz.*, så hade det varit rättare af Prof. N. att skrifva: "cfr. analysin Cl:i Gümbel, a Th. Fr. allatam, contrarium omnino demonstrantem".

10. Prof. N. förklarar min uppgift, att några lafvar (t. ex. *Cetraria nivalis*, *cucullata* m. fl.) hafva "apothecia sat caduca (annua)" vara alltför djerf; jag stöder mig på direkt observation, och N. anför inga facta, blott sin auktoritet, såsom motbevis. Här må tilläggas, att jag ej, såsom jag trott, är den förste, hvilken, hvad de anförda tvenne arterna beträffar, gjort denna observation, ty Mosig har redan förut funnit detsamma (jfr. Flot. *Lich. Sil.* 2. p. 6—7). Den skarpsynte lichenologen von Zwackh har äfven, enl. mundtligt meddelande, funnit samma förhållande ega rum med flera andra arter.

11. Då Prof. N. säger: "minime est mirum, Dominum "K"., qui ambagibus scholasticis fascinari videtur, judicio Friesiano de systemate meo fidelissime assentiri et id judicium verissimum ("ganz wahr") invenire; quod non impedit, ut [2]) magis

---

[1]) Se Berzelius, *Lehrb. d. Chemie* Fünfte Aufl. Band. I. p. 413; Graham-Otto, *Lehrb. d. Anorg. Chem.* Dritte Aufl. Abth. I. p. 75.

[2]) Läs äfven här: *quominus.*

experti (ex. gr. Tuckerman) omnino aliter judicent", så ligger det af ordställningen nära till hands att antaga, att Tuckerman och "magis experti" förklarat sitt ogillande af mitt omdöme. Mig veterligen har detta dock ej skett, och jag tviflar t. o. m. derpå, att Amerikanaren Tuckerman ännu sett mitt opusculum. Måhända menar dock Prof. N. ej, hvad man af hans ord kan antaga.

12. Hvad slutligen beträffar alla de drastiska uttryck, späckade med de välbekanta stereotypiska fraserna om "*impudentia*", "*calumniator*", "*schola confusionibus maximis laborans*" o. s. v., hvarmed Prof. N. prydt äfven denna uppsats, torde det förlåtas mig, att jag med tystnad förbigår desamma. Anmärkas må blott, att det är förmodligen dessa eller dylika, som han afser, då han säger: "*Inde iræ miseræ eorum, qui haud intelligunt animadversiones criticas aliud esse posse quam adgressiones personales*" — eller då han utropar: "*Scientiæ nomine talia scribuntur!*"